
Cymhorthdal Incwm

**Mae'r llyfryn hwn yn cynnwys
gwybodaeth ynglŷn â**

- **sut i weithio allan a allwch
chi gael Cymhorthdal Incwm**
- **sut i wneud cais am
Gymhorthdal Incwm**
- **Lwfansau a Phremiymau
Cymhorthdal Incwm**

Cynnwys

Cymhorthdal Incwm

Beth yw Cymhorthdal Incwm?	3
Allwch chi gael Cymhorthdal Incwm?	4
Mwy ynglŷn â gwneud cais	5

Ynglŷn â'ch cais

Sut i wneud cais.....	6
Os cewch anhawster gyda'r ffurflen neu'r dogfennau	6
Os bydd angen help arnoch i gwblhau'r ffurflen gais	7
Sut rydym yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth.....	7
Ein safonau gwasanaeth.....	8

Mwy ynglŷn â Chymhorthdal Incwm

Sut y caiff Cymhorthdal Incwm ei weithio allan	8
Lwfansau a Phremiymau.....	8
Arian yn dod i mewn	9
Arian na chaiff ei gyfrif	9
Budd-dal Treth Cyngor	10
Budd-dal Tai.....	10
Credyd Treth Plant	11

Lwfansau

Ar gyfer pobl sengl	11
Ar gyfer cyplau	11

Premiymau

Os yw eich partner wedi cyrraedd yr oedran cymhwyso ar gyfer Credyd Pensiwn	12
Ar gyfer pobl sydd â salwch tymor hir a phobl anabl.....	12
Ar gyfer gofalwyr pobl anabl.....	15

Mwy o wybodaeth

Help a chyngor	16
----------------------	----

Cymhorthdal Incwm

Beth yw Cymhorthdal Incwm?

Budd-dal nawdd cymdeithasol i helpu pobl nad oes ganddynt ddigon o arian i fyw arno yw Cymhorthdal Incwm.

Mae Cymhorthdal Incwm yn cynnwys

- arian ar eich cyfer chi
- arian ar gyfer eich partner, os oes gennych un
- arian ychwanegol ar gyfer pobl os yw eu treuliau yn uwch na threuliau pobl eraill, er enghraifft, pobl anabl
- arian ar gyfer rhai costau tai na chânt eu cwmpasu gan Fudd-dal Tai.

Mae *partner* yn golygu

- person rydych yn briod â hwy neu berson rydych yn byw gyda hwy fel petaech yn briod â hwy, neu
- bartner sifil neu berson rydych yn byw gyda hwy fel petaech yn barthneriaid sifil.

Mae'r swm y gallwch ei gael yn dibynnu ar

- faint mae'r gyfraith yn ei ddweud sydd ei angen arnoch i fyw, a
- faint o arian sydd gennych yn dod i mewn bob wythnos o bethau fel budd-daliadau nawdd cymdeithasol eraill a gwaith rhan-amser.

Bydd cynilion dros £6,000 yn effeithio ar faint o Gymhorthdal Incwm allwch chi ei gael.

Ni fyddwch yn gallu cael Cymhorthdal Incwm os yw'ch cynilion dros £16,000.

Os ydych yn byw mewn cartref gofal

Bydd cynilion dros £10,000 yn effeithio ar faint o Gymhorthdal Incwm allwch chi ei gael os ydych yn byw yn barhaol mewn cartref preswyl. Ni allwch gael Cymhorthdal Incwm os bydd eich cynilion yn fwy na £16,000.

Cymhorthdal Incwm parhad

Allwch chi gael Cymhorthdal Incwm?

Efallai bod modd i chi gael Cymhorthdal Incwm os oes gennych chi a'ch partner, os oes gennych un, gynilion o £16,000 neu lai, a

- rydych yn gweithio am lai nag 16 awr yr wythnos, a
- mae'ch partner yn gweithio llai na 24 awr yr wythnos.

Os ydych chi neu'ch partner yn gweithio mwy o oriau na hyn

Gallech ddal i gael Cymhorthdal Incwm os, er enghraifft, bydd y person sy'n gweithio

- ddim yn gallu ennill llawer o arian oherwydd anabled
- yn gofalu am berson arall
- yn warchodwr plant gartref
- yn ymladdwr tân rhan-amser
- yn aelod o'r fyddin diriogaethol neu'r lluoedd wrth gefn.

Os ydych wedi gwahanu, dim ond eich amgylchiadau chi y byddwn yn eu hystyried a dim ond yr oriau rydych chi'n eu gweithio y byddwn yn eu cyfrif.

Os credwch na allwch gael Cymhorthdal Incwm oherwydd yr oriau rydych chi neu'ch partner yn eu gweithio, efallai y byddwch yn gallu cael Credyd Treth Gwaith.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â'r Llinell Gymorth Credyd Treth Gwaith ar **0845 300 3900**.

Os ydych chi neu'ch partner wedi cyrraedd yr oedran cymhwys, efallai eich bod yn gymwys i gael Credyd Pensiwn. O 2010, bydd oedran y bobl sy'n gallu cael Credyd Pensiwn yn newid yn raddol i 65 oed yn unol â'r newid yn oedran pensiwn y wladwraeth i ferched. I gael rhagor o wybodaeth gofynnwch am daflen neu ewch i'n gwefan yn

www.dwp.gov.uk/advisers/cat1/all-products.asp

Cymhorthdal Incwm parhad

I wneud cais am Gredyd Pensiwn, ffoniwch y Gwasanaeth Pensiwn ar **0800 99 1234**.
Gallwch ond hawlio Cymhorthdal Incwm drostoch eich hun a'ch partner.

Mwy ynglŷn â gwneud cais

Pwy ddylai wneud cais – chi neu'ch partner?

Os oes gennych bartner ac y gallai'r ddau ohonoch fod â hawl i gael Cymhorthdal Incwm, gallwch benderfynu pa un ohonoch sy'n gwneud y cais.

Os ydych chi neu'ch partner o dan yr oedran cymhwyso ar gyfer Credyd Pensiwn ac wedi bod yn sâl am gyfanswm o 364 diwrnod o leiaf, neu 196 o ddiwrnodau os â salwch terfynol, y person hwnnw ddylai wneud cais.

Os ydych am gael mwy o wybodaeth i'ch helpu i benderfynu pwy ddylai wneud y cais, cysylltwch â'ch swyddfa leol.

Gofalu am berson sâl neu anabl

Efallai y byddwch yn gallu cael Cymhorthdal Incwm ychwanegol os ydych chi neu'ch partner yn cael Lwfans Gofalwr oherwydd eich bod yn gofalu am berson sâl neu anabl. Gelwir y swm ychwanegol hwn o Gymhorthdal Incwm yn Bremiwm Gofalwr. Lwfans Gofalwr yw'r enw newydd am Lwfans Gofal Analluedd.

I hawlio Lwfans Gofalwr, llenwch ffurflen hawlio **DS700W**. Gallwch gael y ffurflen hon o'ch swyddfa leol neu Swyddfa'r Post®.

Os oes gennych forgais neu fenthyciad cartref

Gallech gael Cymhorthdal Incwm ychwanegol ar gyfer y llog ar eich morgais neu'ch benthyciad cartref. Gallwch gael mwy o wybodaeth am hyn yn y daflen wybodaeth **IS8W Perchnogion Cartrefi – help gyda chostau cartrefu**. Gallwch gael y daflen hon o'ch swyddfa leol.

Ynglŷn â'ch cais

Sut i wneud cais

Cwblhewch ffurflen **A1W** neu **A1RW** sydd yn eich pecyn cais. Mae'n rhaid i chi ateb pob cwestiwn ar y ffurflen gais sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un. Mae'n bwysig eich bod yn ateb pob cwestiwn sy'n berthnosol i chi a gwneud yn siwr eich bod yn darparu'r holl ddogfennau rydym yn gofyn amdanynt.

Mae gennych un mis calendr, hyd at yr ail ddyddiad ar flaen y ffurflen, i gwblhau'r ffurflen yn gywir heb effeithio ar eich budd-dal.

Os gallwch gael budd-dal oherwydd y cais hwn gallwn ystyried ei dalu o'r dyddiad rydych wedi gofyn am y ffurflen

- os byddwch yn ateb yr holl gwestiynau ar y ffurflen sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un, ac
- yn darparu'r holl ddogfennau rydym yn gofyn amdanynt o fewn mis o'r dyddiad y gofynnoch am y ffurflen.

Os na wnewch hyn, efallai mai dim ond o'r dyddiad y darparoch yr holl wybodaeth sydd ei hangen arnom y byddwch yn cael budd-dal.

Os cewch anhawster gyda'r ffurflen neu'r dogfennau

Os cewch anhawster i gwblhau'r ffurflen neu i ddarparu unrhyw un o'r dogfennau rydym yn gofyn amdanynt, gwnewch eich gorau.

Dywedwch gymaint ag y gallwch wrthym a darparwch yr holl ddogfennau sydd gennych.

Mae'n rhaid i chi ddweud wrthym yn **Rhan 16** o'r ffurflen **A1W** neu **Rhan 7** o'r ffurflen **A1RW** am unrhyw wybodaeth na allwch ei darparu a pham. Gallem eich helpu

- os nad yw'r wybodaeth gennych i gwblhau'r ffurflen gais am nad yw'r wybodaeth yn bodoli
- os na allwch gael y wybodaeth sydd ei hangen arnoch i gwblhau'r ffurflen gais heb roi eich hun mewn perygl difrifol o niwed corfforol neu feddyliol ac nad oes unrhyw ffordd arall o gael y wybodaeth

Ynglŷn â'ch cais parhad

- os oes angen gwybodaeth arnoch gan rywun arall er mwyn cwblhau'r ffurflen ond na allant ddarparu'r wybodaeth o fewn amser rhesymol neu eu bod yn anfodlon gwneud hynny.

Cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith

- os na allwch gwblhau'r ffurflen gais oherwydd anhawster corfforol, dysgu, meddyliol neu gyfathrebu, ac
- os nad oes unrhyw un yn gallu'ch helpu i lenwi'r ffurflen gais.

Os bydd angen help arnoch i gwblhau'r ffurflen gais

Os bydd angen help arnoch i gwblhau'r ffurflen gais gofynnwch i gyfaill am help, gofynnwch i ganolfan gyngtori neu cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.

Sut rydym yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth

Mae'r wybodaeth rydym yn ei chasglu amdanoch a sut rydym yn ei defnyddio yn dibynnu'n bennaf ar y rheswm dros eich busnes gyda ni. Ond fe allwn ddefnyddio'r wybodaeth ar gyfer unrhyw ddibenion yr Adran, sy'n cynnwys

- budd-daliadau a lwfansau nawdd cymdeithasol
- cynnal plant
- cyflogaeth a hyfforddiant
- polisi pensiynau preifat, a
- cynllunio ar gyfer ymddeol.

Efallai y byddwn yn cael gwybodaeth gan eraill er mwyn gwirio'r wybodaeth rydych yn ei roi i ni ac i wella ein gwasanaethau. Efallai y byddwn yn rhoi gwybodaeth i rai sefydliadau eraill fel y mae'r gyfraith yn caniatáu, er enghraifft er mwyn diogelu yn erbyn troseddau.

I gael mwy o wybodaeth am y ffordd rydym yn defnyddio gwybodaeth, ymwelwch â'n gwefan www.dwp.gov.uk/welsh/privacy.asp neu gysylltu ag unrhyw un o'n swyddfeydd.

Ynglŷn â'ch cais parhad

Ein safonau gwasanaeth

Yn y Ganolfan Byd Gwaith ein nod yw darparu safon uchel o wasanaeth i gwsmeriaid bob amser. Gellir dod o hyd i fanylion safon y gwasanaeth y gallwch ei ddisgwyl gennym ar ein gwefan yn

www.canolfanbydgwaith.gov.uk

Gallwch gael mynediad i'n gwefan mewn llawer o lyfrgelloedd.

I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.

Mwy ynglŷn â Chymhorthdal Incwm

Sut y caiff Cymhorthdal Incwm ei weithio allan

Cymhorthdal Incwm yw'r gwahaniaeth rhwng

- y swm o arian y dywed y gyfraith sydd ei angen arnoch i fyw, a'r
- arian sydd eisoes gennych yn dod i mewn.

Mae'r swm y mae'r gyfraith yn ei ddweud sydd ei angen arnoch i fyw yn cynnwys

Lwfansau – ar gyfer treuliau byw o ddydd i ddydd.

Premiymau – ar gyfer treuliau sy'n debygol o fod yn uwch na'r cyffredin.

Costau tai – ond dim ond ar gyfer llog morgais a rhai costau tai eraill nad yw Budd-dal Tai yn eu cwmpasu.

Lwfansau a Phremiymau

Lwfansau

yw prif ran Cymhorthdal Incwm. Fe'u bwriedir i gwmpasu treuliau byw arferol o ddydd i ddydd.

Premiymau

yw symiau ychwanegol o Gymhorthdal Incwm ar gyfer grwpiau o bobl sydd ag anghenion arbennig. Cânt eu talu yn ogystal â'r holl Lwfansau.

Mwy ynglŷn â Chymhorthdal Incwm parhad

Os byddwch yn gymwys i gael mwy nag un Premiwm, byddwch fel arfer ond yn cael y Premiwm sy'n rhoi'r mwyaf o arian i chi.

Gallwch gael mwy o wybodaeth am Lwfansau a Phremiymau ar **dudalennau 11 i 16**.

Arian yn dod i mewn

Mae arian yn dod i mewn yn golygu pethau fel

- enillion ar ôl i dreth, cyfraniadau Yswiriant Gwladol (YG) a hanner unrhyw arian a delir i mewn i gynllun pensiwn gael eu didynnu
- Budd-dal Plant
- Budd-dal Plant – Cyfradd Rhiant Unigol
- Lwfans Gwarcheidwad
- budd-daliadau nawdd cymdeithasol
- Credyd Treth Gwaith a Chredyd Treth Plant
- cynilion dros £6,000
- cynilion dros £10,000 os ydych yn byw'n barhaol mewn cartref gofal
- arian arall, er enghraifft, cynhaliaeth neu arian gan letywyr
- taliadau cynhaliaeth. Wedi'i dalu'n wirfoddol, oherwydd cytundeb ysgrifenedig, oherwydd gorchymyn llys, neu asesiad cynhaliaeth plant.

Arian na chaiff ei gyfrif

Ni chaiff yr holl arian sydd gennych yn dod i mewn ei gyfrif, er enghraifft, nid ydym yn cyfrif

- £5 cyntaf eich enillion, os nad oes gennych bartner
- £10 cyntaf unrhyw enillion neu gyd enillion, os oes gennych bartner
- £20 cyntaf eich enillion
– os ydych yn rhiant unigol.

Mwy ynglŷn â Chymhorthdal Incwm parhad

- Rydym yn defnyddio *rhiant unigol* i olygu person nad yw'n byw gyda phartner ac sydd ag o leiaf un plentyn o dan 19 oed, ar yr amod bod Budd-dal Plant yn dal i gael ei dalu ar gyfer y plentyn hwnnw, neu
- os ydych yn cael y Premiwm Anabledd
 - £20 cyntaf cynhaliaeth plant, os oes gennych gynhaliaeth cynnal plant yn cael ei gyfrifo o dan reolau newydd cynnal plant
 - cynilion o £6,000 neu lai. Ond os oes gennych gynilion rhwng £6,000.01 ac £16,000, gwneir didyniad o £1 yr wythnos o'ch budd-dal am bob £250, neu ran o £250, sy'n fwy na £6,000
 - os ydych yn byw mewn cartref gofal yn barhaol, cynilion o £10,000 neu lai. Ond os oes gennych gynilion rhwng £10,000.01 a £16,000, gwneir didyniad o £1 yr wythnos o'ch budd-dal am bob £250, neu ran o £250, sy'n fwy na £10,000
 - taliad lawndal Carcharor Rhyfel yn y Dwyrain Pell

Efallai na chaiff peth arian arall ei gyfrif. Gall eich swyddfa leol roi mwy o wybodaeth i chi am hyn.

Budd-dal Treth Cyngor

Mae'r rhan fwyaf o ddeiliaid tai sy'n 18 oed neu'n hŷn yn gorfod talu treth cyngor i'w cyngor lleol. Gallech gael rhywfaint o help gyda thalu eich treth cyngor. Gallwch gael mwy o wybodaeth am hyn yn y **Nodiadau ynglŷn â Budd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor** sy'n dod gyda'r pecyn cais hwn.

Budd-dal Tai

Gallech gael help gyda thalu am y lle rydych yn byw. Gelwir yr help hwn yn Budd-dal Tai. Gallwch gael mwy o wybodaeth am hyn yn y **Nodiadau ynglŷn â Budd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor** sy'n dod gyda'r pecyn cais hwn.

Mwy ynglŷn â Chymhorthdal Incwm parhad

Credyd Treth Plant

Taliad i gefnogi teuluoedd â phlant yw Credyd Treth Plant. Gallech fod yn gymwys i'w gael os ydych yn gyfrifol am un neu fwy o blant neu berson ifanc.

Os byddwch yn gwneud cais newydd am Gymhorthdal Incwm ni fydd yn cynnwys arian dros blant. Bydd angen i chi wneud cais am Credyd Treth Plant gan Gyllid a Thollau EM. I gael mwy o wybodaeth am Credyd Treth Plant ymwelwch â www.hmrc.gov.uk neu galwch Llinell Gymorth Cyllid a Thollau EM ar **0845 300 3900**. Os ydych angen ffurflen neu gymorth yn Gymraeg ffoniwch **0845 302 1489**.

Lwfansau

Ar gyfer pobl sengl

16 neu 17 mlwydd oed	£50.95
16 neu 17 mlwydd oed, os oes rhaid i chi fyw oddi cartref mewn rhai amgylchiadau, neu os ydych yn anabl	£50.95
18 neu 24 mlwydd oed	£50.95
18 mlwydd oed neu'n hŷn ac yn magu plentyn ar eich pen eich hun	£64.30
25 mlwydd oed neu'n hŷn	£64.30

Ar gyfer cyplau

Mae nifer o gyfraddau ar gyfer cyplau sy'n dibynnu ar oedran ac amgylchiadau unigol.

Er enghraifft

Y ddau o dan 18 oed	£76.90
O leiaf un o'r pâr yn 18 neu'n hŷn	£100.95

Premiymau

Os yw eich partner wedi cyrraedd yr oedran cymhwyso ar gyfer Credyd Pensiwn

Premiwm Pensiynwr

Os yw eich partner wedi cyrraedd yr oedran cymhwyso pan fyddant yn gallu gwneud cais am Gredyd Pensiwn i 74 oed

cyplau **£97.50**

Premiwm Mwy i Bensiynwyr

Os yw eich partner rhwng 75 a 79 mlwydd oed

cyplau **£97.50**

Premiwm Uwch i Bensiynwyr

Os yw eich partner

- yn 80 oed neu'n hŷn, neu
- Has reached the qualifying age for Pension Credit and is registered blind, or
- wedi cael cerbyd analluedd, neu
- yn cael
 - Budd-dal Analluogrwydd (cyfradd hir dymor)
 - Lwfans Gweini
 - Lwfans Symudedd
 - Lwfans Anabledd Difrifol
 - Lwfans Byw i'r Anabl

cyplau **£97.50**

Ar gyfer pobl sydd â salwch tymor hir neu bobl anabl

Premiwm Anabledd

Os na allwch weithio oherwydd salwch am gyfanswm o 364 diwrnod o leiaf, neu 196 o ddiwrnodau os oes gennych salwch terfynol, byddwch yn gymwys i gael Premiwm Anabledd. Gallech hefyd fod yn gymwys i gael y Premiwm Anabledd os ydych chi **a'ch** partner o dan yr oedran cymhwyso ar gyfer Credyd Pensiwn, ac os ydych chi **neu** eich partner

Premiymau parhad

- wedi eich cofrestru'n ddall neu gyda nam difrifol ar eich golwg, neu
- wedi eich cofrestru'n ddall tan yn ddiweddarneu gyda nam difrifol ar eich golwg, neu
- wedi cael cerbyd analluedd, neu
- yn cael rhai budd-daliadau am eich bod yn anabl ac yn methu â gweithio.

Er enghraifft

- Budd-dal Analluogrwydd (cyfradd tymor hir)
- Lwfans Anabledd Difrifol
- Lwfans Symudedd
- Lwfans Byw i'r Anabl
- Lwfans Gweithio i'r Anabl, neu

- yn gymwys i gael Credyd Treth Gwaith (Elfen Anabledd)

pobl sengl **£27.50**

cyplau **£39.15**

Premiwm Anabledd Difrifol – pobl sengl

Gallech gael Premiwm Anabledd Difrifol yn ogystal ag unrhyw Bremiymau eraill rydych yn gymwys i'w cael.

Gallech fod yn gymwys ar gyfer y Premiwm Anabledd Difrifol

- os ydych yn byw ar eich pen eich hun (gall rhai pobl gael eu hanwybyddu wrth benderfynu a ydych yn byw ar eich pen eich hun), ac
- os ydych yn cael elfen gofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd ganol neu'r gyfradd uchaf, ac
- os nad oes unrhyw un yn cael Lwfans Gofalwr am ofalu amdanoch

gallech gael **£52.85**

Premiwm Uwch ar gyfer Anabledd – pobl sengl

Gallech gael Premiwm Uwch ar gyfer Anabledd yn ogystal ag unrhyw Bremiymau eraill rydych yn gymwys i'w cael.

Premiymau parhad

Gallech fod yn gymwys ar gyfer y Premiwm Uwch ar gyfer Anabledd os ydych

- o dan yr oedran cymhwyso ar gyfer Credyd Pensiwn, ac
- yn cael elfen ofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd uchaf

gallech gael £13.40

Premiwm Anabledd Difrifol – cyplau

Gallech gael Premiwm Anabledd Difrifol yn ogystal ag unrhyw Bremiymau eraill rydych yn gymwys i'w cael.

Mae 3 ffordd i gyplau fod yn gymwys i gael Premiwm Anabledd Difrifol

- 1 Os yw eich partner yn cael Lwfans Gweini ac rydych chi'n cael elfen gofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd ganol neu'r gyfradd uchaf **neu** mae'r ddau ohonoch yn cael elfen gofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd ganol neu'r gyfradd uchaf, ac

- nad oes unrhyw un yn byw gyda chi, ac
- nad oes unrhyw un yn cael Lwfans Gofalwr am ofalu amdanoch chi neu'ch partner

gallech gael £105.70

- 2 Os yw eich partner yn cael Lwfans Gweini ac rydych chi'n cael elfen gofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd ganol neu'r gyfradd uchaf **neu** mae'r ddau ohonoch yn cael elfen gofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd ganol neu'r gyfradd uchaf, ac

- nad oes unrhyw un yn byw gyda chi, ac
- mae rhywun yn cael Lwfans Gofalwr am ofalu ar ôl un ohonoch

gallech gael £52.85

- 3 Os ydych chi neu'ch partner yn cael elfen gofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd ganol neu'r gyfradd uchaf, neu fod eich partner yn cael Lwfans Gweini, a

Premiymau parhad

- bod y partner arall wedi'i gofrestru'n ddall, ac
- nid oes neb yn byw gyda chi, ac
- nid oes neb yn cael Lwfans Gofalwr am ofalu am y partner gyda'r Lwfans Gweini neu'r Lwfans Byw i'r Anabl, a
- bod y person sy'n cael Lwfans Byw i'r Anabl yn gwneud y cais

gallech gael

£52.85

Premiwm Uwch ar gyfer Anabledd – cyplau

Gallech gael Premiwm Uwch ar gyfer Anabledd yn ogystal ag unrhyw Bremiymau eraill rydych yn gymwys i'w cael.

Gallech fod yn gymwys ar gyfer y Premiwm Uwch ar gyfer Anabledd os

- ydych chi a'ch partner o dan yr oedran cymhwyso ar gyfer Credyd Pensiwn, ac
- rydych chi neu'ch partner yn cael elfen gofal Lwfans Byw i'r Anabl ar y gyfradd uchaf

gallech gael

£19.30

Ar gyfer gofalwyr pobl anabl

Premiwm Gofalwr

Gallech gael Premiwm Gofalwr ar gyfer pob aelod o'ch teulu sy'n cwrdd â'r amodau cymhwyso. Gallech gael Premiwm Gofalwr yn ogystal ag unrhyw Bremiymau eraill rydych yn gymwys i'w cael.

Gallech fod yn gymwys i gael Premiwm Gofalwr os byddwch chi neu'ch partner

- yn cael Lwfans Gofalwr, neu
- wedi gwneud cais am Lwfans Gofalwr ond ddim yn ei gael am eich bod yn cael mwy o budd-dal arall

gallech gael

£29.50

Mwy o wybodaeth

Help a chyngor

Os ydych am gael mwy o wybodaeth am Gymhorthdal Incwm neu fudd-daliadau nawdd cymdeithasol yn gyffredinol

- cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith
- cysylltwch â chanolfan gynghori.

Gallwch ddod o hyd i'r rhif ffôn a'r cyfeiriad ar yr hysbyseb yn adran rhifau busnes y llyfr ffôn. Edrychwch o dan **Jobcentre Plus**.

Gwybodaeth gyffredinol yn unig sydd yn y llyfryn hwn ac nid yw'n ddatganiad cyflawn ac awdurdodol o'r gyfraith.

Y symiau yn y llyfryn hwn yw'r rhai a ddefnyddiwyd ers mis Ebrill 2009. Mae'r symiau fel arfer yn newid bob mis Ebrill.

Cymhorthdal Incwm

canolfanbydgwaith

Rhan o'r Adran Gwaith
a Phensiynau

Ynglŷn â'ch cais

Cysylltwch â ni i sefydlu dyddiad y cais.
Gall effeithio ar eich cais os na wnewch hynny.
Rhowch y dyddiad a roddwyd i chi yma.

Os gallwch gael budd-dal oherwydd y cais hwn
gallwn ystyried ei dalu o'r dyddiad a ddangosir uchod
os byddwch

- yn ateb pob cwestiwn ar y ffurflen sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un, ac
- anfon y ffurflen gais wedi'i chwblhau i ni a'r holl ddogfennau o fewn mis o'r dyddiad uchod.

Os na fyddwch yn gwneud hyn, dim ond o'r dyddiad
y byddwch yn rhoi'r holl wybodaeth sydd ei hangen
arnom y cewch fudd-dal.

Darllenwch y nodiadau ar y dudalen nesaf cyn i chi
lenwi'r ffurflen hon.

Os na allwch

- ateb pob cwestiwn ar y ffurflen sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un, neu
- rhoi unrhyw rai o'r dogfennau rydym wedi gofyn amdanynt

dywedwch pam wrthym yn **Rhan 16** o'r ffurflen hon neu cysylltwch â'ch swyddfa Canolfan Byd Gwaith ar unwaith. Weithiau gallwn ddelio â'ch cais o hyd.

At ein defnydd ni

Cod y swyddfa

Dyddiad dosbarthu

Sut i wneud cais

Cwblhewch y ffurflen gais hon. Mae'n rhaid i chi ateb pob cwestiwn ar y ffurflen gais sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un. Er bod y ffurflen gais hon yn eithaf hir, mae'n bwysig eich bod yn ateb y cwestiynau sy'n berthnasol i chi.

Mae'n bwysig hefyd eich bod yn darparu tystiolaeth sy'n cefnogi eich cais. Mae'n rhaid i'r dystiolaeth a ddarparwch fod yn ddogfen wreiddiol ac nid llungopi. Mae'r ffurflen gais yn dweud wrthyhch pa ddogfennau y mae'n rhaid i chi eu darparu.

Cymerwch eich amser. Mae gennych un mis calendr, hyd at yr ail ddyddiad ar flaen y ffurflen hon, i gwblhau'r ffurflen yn gywir heb effeithio ar eich budd-dal.

Os gallwch gael budd-dal oherwydd y cais hwn gallwn ystyried ei dalu o'r dyddiad y gofynnoch am y ffurflen hon

- os byddwch yn ateb yr holl gwestiynau ar y ffurflen sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un, ac
- yn darparu'r holl ddogfennau rydym yn gofyn amdanynt o fewn mis o'r dyddiad y gofynnoch am y ffurflen.

Os na wnewch hyn, efallai mai dim ond o'r dyddiad y byddwch yn darparu'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnom y byddwch yn cael budd-dal.

Ein safonau gwasanaeth

Yn y Ganolfan Byd Gwaith ein nod yw darparu safon uchel o wasanaeth i gwsmeriaid bob amser. Gellir dod o hyd i fanylion safon y gwasanaeth y gallwch ei ddisgwyl gennym ar ein gwefan yn www.canolfanbydgywaith.gov.uk

Gallwch gael mynediad i'n gwefan mewn llawer o lyfrgelloedd.

I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.

Os cewch anhawster gyda'r ffurflen neu'r dogfennau

Os cewch anhawster i gwblhau'r ffurflen neu i ddarparu unrhyw un o'r dogfennau rydym yn gofyn amdanynt, gwnewch eich gorau. Dywedwch gymaint ag y gallwch wrthym a darparwch yr holl ddogfennau sydd gennych.

Mae'n rhaid i chi ddweud wrthym yn **Rhan 16** am unrhyw wybodaeth na allwch ei darparu a pham. Gallem eich helpu

- os nad yw'r wybodaeth gennych i gwblhau'r ffurflen gais am nad yw'r wybodaeth yn bodoli
- os na allwch gael y wybodaeth sydd ei hangen arnoch i gwblhau'r ffurflen gais heb roi eich hun mewn perygl difrifol o niwed corfforol neu feddyliol ac nad oes unrhyw ffordd arall o gael y wybodaeth
- os oes angen gwybodaeth arnoch gan rywun arall er mwyn cwblhau'r ffurflen ond na allant ddarparu'r wybodaeth o fewn amser rhesymol neu eu bod yn anfodlon gwneud hynny.

Cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith

- os na allwch gwblhau'r ffurflen gais oherwydd anhawster corfforol, dysgu, meddyliol neu gyfathrebu ac
- nid oes unrhyw un a all gwblhau'r ffurflen gais ar eich rhan.

Os ydych yn rhiant unigol

Mae help ychwanegol ar gael ar gyfer rhieni unigol sy'n gwirfoddoli i ymuno â Rhaglen y Fargen Newydd ar gyfer Rhieni Unigol. Os cytunwch i gymryd rhan, bydd gennych eich ymgynghorydd personol eich hun a fydd yn eich helpu a'ch cyngori ar bethau fel cymhellion, budd-daliadau a'r gofal plant sydd ar gael. Gall rhieni unigol ymuno â'r rhaglen unrhyw bryd.

Os ydych yn gwneud cais ar ran partner

Mae'r daflen hon yn rhoi gwybod i chi am newid rheol o Ebrill 2004 a allai effeithio arnoch chi a'r partner rydych chi'n gwneud cais ar ei r(h)an.

Yn y dyfodol, efallai y bydd angen i'ch partner gymryd rhan mewn cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith gydag ymgynghorydd personol.

Os oes angen iddynt gymryd rhan mewn cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith, byddwn yn cysylltu â'ch partner, ar ôl i chi hawlio budd-dal am 26 wythnos neu fwy.

Y cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith gydag ymgynghorydd personol

Bydd ymgynghorydd personol yn trafod ystod o destunau gyda'ch partner, a allai gynnwys

- rhagolygon swydd cyfredol eich partner neu ragolygon swydd y dyfodol eich partner,
- hyfforddiant i ddiweddarau sgiliau gweithio eich partner,
- cymorth a chyngor os yw'ch partner yn ystyried mynd i weithio, cynyddu nifer yr oriau y maent yn eu gweithio eisoes neu newid swydd.

Mae unrhyw opsiynau y mae'ch partner yn eu trafod gyda'u hymgyngorydd personol yn y cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith, yn wirfoddol.

Efallai y bydd eich budd-dal yn gostwng os nad yw'ch partner yn cymryd rhan yn y cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith, heb reswm da.

Os bydd eich partner yn cymryd rhan yn y cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith ar ddyddiad sy'n ddiweddarach, bydd eich budd-dal yn cael ei adfer yn llawn o'r dyddiad hwnnw ymlaen.

Os bydd angen help arnoch

- Os bydd angen help arnoch i gwblhau'r ffurflen hon
- gofynnwch i gyfaill neu ganolfan gynghori am help, neu
- cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.

Rhan 1 Amdanoch chi a'ch partner parhad

Chi

Os ydych chi neu'ch partner yn ddigartref ond bod gennych gyfeiriad dros dro, hyd yn oed os bydd hwn yn newid o ddydd i ddydd, ticiwch y blwch hwn

Dywedwch ble y gallwn gysylltu â chi yn y blwch cyfeiriad isod.

Os ydych chi neu'ch partner yn ddigartref a heb unrhyw le i fyw o gwbl, ticiwch y blwch hwn

Dywedwch ble y gallwn gysylltu â chi.

Cod post

Eich partner

Dywedwch ble y gallwn gysylltu â hwy yn y blwch cyfeiriad isod.

Dywedwch ble y gallwn gysylltu â nhw.

Cod post

Statws priodasol neu bartneriaeth sifil

Ticiwch y blychau sy'n berthnasol i chi a'ch partner.

Priod neu bartner sifil

Wedi ysgaru neu bartneriaeth sifil wedi'i diddymu

Sengl

Wedi gwahanu

Yn cydfyw

Gweddw neu bartner sifil wedi goroesi

Dyddiad marw eich priod neu bartner sifil wedi goroesi

	/		/	
--	---	--	---	--

Priod neu bartner sifil

Wedi ysgaru neu bartneriaeth sifil wedi'i diddymu

Sengl

Wedi gwahanu

Yn cydfyw

Gweddw neu bartner sifil wedi goroesi

Dyddiad marw eich priod neu bartner sifil wedi goroesi

	/		/	
--	---	--	---	--

Rhan 2 Rhesymau dros eich cais

Ydych chi neu'ch partner erioed wedi hawlio Cymhorthdal Incwm, Lwfans Ceisio Gwaith, neu wedi gwneud cais am Gredyd Pensiwn neu Daliad Cronfa Gymdeithasol?
Os cafodd y cais ei wrthod, ticiwch Ydw/Ydy beth bynnag.

Y swyddfa a ddeliodd â'r cais

Dyddiad y taliad olaf, os o gwbl

Os oedd eich enw neu'ch cyfeiriad chi neu'ch partner yn wahanol bryd hynny, dywedwch wrthym beth oedd.

Enw llawn

Cyfeiriad

Dyddiad y symudoch i'ch cyfeiriad presennol

Chi

Na

Ydw Dywedwch wrthym am hyn isod.

Cod post

Eich partner

Na

Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod.

Cod post

Os ydych chi neu'ch partner yn dal i wneud cais am Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm efallai na fyddwn yn gallu eich talu.

Ydych chi newydd ddod yn weddw neu'n bartner sifil wedi goroesi?

Na

Ydw

Ar ba ddyddiad y daethoch yn weddw neu'n bartner sifil wedi goroesi?

Ydych chi newydd wahanu oddi wrth berson a arferai fod yn bartner i chi?

Na

Ydw

Ar ba ddyddiad y gwnaethoch wahanu?

Beth yw enw'r person rydych wedi gwahanu oddi wrthynt?

Beth yw eu dyddiad geni?

Eu rhif Yswiriant Gwladol (YG)

Llythrennau Rhifau Llythyren

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Rhan 2 Rhesymau dros eich cais parhad

Beth yw eu cyfeiriad?

Eu cyfeiriad cartref

Cod post

Eu cyfeiriad gwaith

Cod post

Ydyn nhw'n cael Cymhorthdal Incwm, Lwfans Ceisio Gwaith neu Gredyd Pensiwn?

Na

Ydynt O ba swyddfa Canolfan Byd Gwaith y maent yn ei gael?

--

Faint o arian mae'r person rydych wedi gwahanu oddi wrthynt wedi'i adael i chi?

£

Bydd eich partner yn parhau i dalu unrhyw beth tuag at y rhent neu forgais, neu tuag at unrhyw filiau cartref?

Na

Bydd Dywedwch wrthym am hyn isod.

Taliad 1	Taliad 2	Taliad 3	Taliad 4
£	£	£	£
/ /	/ /	/ /	/ /

Ar gyfer beth yw'r taliad hwn?

Faint ydych yn disgwyl ei dderbyn?

Pryd y cewch y taliad hwn?

Pa mor aml fydd hwn yn cael ei dalu?

Os bydd angen i chi ddweud wrthym am ragor o daliadau, defnyddiwch y gofod o dan **Rhan 16 Gwybodaeth arall.**

A yw'r gwahaniad hwn dros dro?

Na

Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod. Er enghraifft, y rheswm dros y gwahaniad ac am ba hyd rydych yn disgwyl iddo barhau.

--

Ydy'r person hyn wedi mynd dramor?

Na

Ydy A ydynt wedi mynd dramor yn barhaol? Na

Ydyn

Rhan 2 Rhesymau dros eich cais parhad

Ydych chi neu'ch partner yn sâl?

Ticiwch **Ydw/Ydy**, os ydych chi neu'ch partner wedi gwneud cais am neu'n cael Tâl Salwch Statudol (SSP).

Chi

Na

Ydw

Eich partner

Na

Ydy

Ydych chi neu'ch partner yn cael Tâl Salwch Statudol (SSP), Budd-dal Analluogrwydd neu Lwfans Anabledd Difrifol?

Na

Ydw

Na

Ydy

Os ateboch **Na**, ydych chi neu'ch partner wedi gwneud cais am Fudd-dal Analluogrwydd neu Lwfans Anabledd Difrifol?

Na

Ydw

Na

Ydy

Ar ba ddyddiad y dechreuodd eich cyfnod salwch diweddaraf chi neu'ch partner?

/ /

/ /

Ydych chi neu'ch partner wedi cael unrhyw gyfnod arall o salwch o fewn 52 wythnos o'r dyddiad hwnnw? Cofiwch gynnwys unrhyw gyfnod pan gawsoch chi neu'ch partner SSP.

Na

Do Dywedwch wrthym am hyn isod.

Na

Do Dywedwch wrthym am hyn isod.

Dyddiadau eraill yr oeddech chi neu'ch partner yn sâl?

o / / i / /

o / / i / /

Ydych chi neu'ch partner wedi treulio unrhyw amser yn yr ysbyty yn ystod y 52 wythnos ddiwethaf?

Na

Ydw Dywedwch wrthym am hyn isod.

Na

Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod.

Dyddiad yr aethoch i'r ysbyty ddiwethaf

/ /

/ /

Dyddiad y daethoch allan o'r ysbyty, os yw'n briodol

/ /

/ /

Os ydych yn dal yn yr ysbyty, dywedwch wrthym enw a chyfeiriad yr ysbyty

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
Cod post

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
Cod post

Rhan 2 Rhesymau dros eich cais parhad

Ydych chi neu'ch partner wedi treulio unrhyw amser arall yn yr ysbyty yn ystod y 52 wythnos ddiwethaf?

Na

Ydw Dywedwch wrthym am hyn isod.

Dyddiadau eraill roeddech chi neu'ch partner yn yr ysbyty

/ / i / /

/ / i / /

Eich partner

Na

Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod.

/ / i / /

/ / i / /

Os ydych chi neu'ch partner wedi treulio unrhyw amser arall yn yr ysbyty, dywedwch wrthym am hyn yn **Rhan 16**.

Ydych chi neu'ch partner yn dilyn cwrs hyfforddi Canolfan Byd Gwaith neu'r Fargen Newydd?

Na

Ydw

Na

Ydy

Ydych chi neu'ch partner newydd orffen cwrs hyfforddi Canolfan Byd Gwaith neu'r Fargen Newydd?

Na

Ydw

Na

Ydy

Ydych chi neu'ch partner yn gofalu am rywun sy'n sâl neu'n oedrannus?

Na

Ydw

Na

Ydy

Os ateboch **Na** i bob un o'r cwestiynau eraill yn **Rhan 2**, defnyddiwch y gofod hwn i ddweud wrthym pam eich bod yn gwneud cais am Gymhorthdal Incwm.

Rhan 3 Gwaith presennol

Mae angen i ni wybod am unrhyw waith rydych chi neu'ch partner yn ei wneud nawr.

Mae hyn yn cynnwys

- gwaith i gyflogwr neu waith hunangyflogedig
- gwaith llawn amser neu ran amser
- gwaith parhaol neu waith achlysurol
- gwaith â chyflog neu'n ddi-dâl
- seibiant rhieni neu dadol â chyflog neu'n ddi-dâl.

Ydych chi neu'ch partner wedi gwneud unrhyw waith yn ystod y 6 mis diwethaf?

Na Dywedwch wrthym, yn y blwch isod, sut y gwnaethoch chi a'ch partner gynnal eich hunain pan nad oeddech yn gweithio. Yna ewch i **Rhan 5**.

Ydym Ewch i'r cwestiwn nesaf.

Ydych chi neu'ch partner ar gyfnod o seibiant rhieni neu dadol o'ch gwaith?

Na

Ydw Pa fath o seibiant ydyw?

Seibiant rhieni

Seibiant tadol

Eich partner

Na

Ydy Pa fath o seibiant ydyw?

Seibiant rhieni

Seibiant tadol

Ydych chi neu'ch partner yn cael eich talu am y cyfnod o seibiant rhieni neu dadol?

Na

Ydw Anfonwch brawf o'r tâl atom.

Na

Ydy Anfonwch brawf o'r tâl atom.

Ydych chi neu'ch partner yn cymryd rhan mewn anghydfod masnachol? Rydym yn defnyddio *anghydfod masnachol* i olygu streic, cerdded allan, cloi allan neu anghydfod arall ynglŷn â gwaith.

Na

Ydw Byddwn yn anfon ffurflen **B71DW** atoch i'w llenwi.

Na

Ydy Byddwn yn anfon ffurflen **B71DW** atoch i'w llenwi.

Rhan 3 Gwaith presennol parhad

Ydych chi neu'ch partner yn hunangyflogedig neu'n gyfarwyddwr cwmni?

Na

Ydw Byddwn yn anfon ffurflen **B16W** atoch i'w llenwi.

Eich partner

Na

Ydy Byddwn yn anfon ffurflen **B16W** atoch i'w llenwi.

Ydych chi neu'ch partner yn is-gontractwr?

Na

Ydw

Na

Ydy

Dyddiad y daeth y gwaith is-gontractio i ben

/ /

/ /

Ydych chi neu'ch partner yn gweithio i gyflogwr ar hyn o bryd?

Os ydych chi neu'ch partner yn absennol o'r gwaith dros dro, ticiwch **Ydw/Ydy** o hyd. Gallai hyn fod oherwydd salwch neu wasanaeth rheithgor.

Nifer o oriau yr wythnos a weithiwyd fel arfer

Na

Ewch i **Rhan 4**.

Ydw

Dywedwch wrthym am hyn isod.

Na

Ewch i **Rhan 4**.

Ydy

Dywedwch wrthym am hyn isod.

awr

awr

Enw'r cyflogwr

Cyfeiriad y cyflogwr

Cod post

Cod post

Rhif ffôn y cyflogwr

Cod Rhif

Cod Rhif

Rhif cloc neu gyflogres.

Os nad ydych yn ei wybod, dywedwch wrthym beth yw'r swydd neu'r adran.

Rhan 3 **Gwaith presennol** parhad

Ydych chi neu'ch partner yn cael eich talu am y gwaith hwn?

Chi

Na

Ydw

Mae'n rhaid i chi anfon eich
2 slip cyflog diwethaf atom, os
cewch eich talu'n fisol
5 slip cyflog diwethaf atom, os
cewch eich talu'n wythnosol.

Eich partner

Na

Ydy

Mae'n rhaid i chi anfon eu
2 slip cyflog diwethaf atom, os
cânt eu talu'n fisol
5 slip cyflog diwethaf atom, os
cânt eu talu'n wythnosol.

Gallech golli budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn *Rhan 16*.

Os Na, dywedwch wrthym pa fath o waith ydyw a pham ei fod yn ddi-dâl.

A allwn ni gysylltu â'ch cyflogwr chi neu gyflogwr eich partner?

Ni fydd angen i ni wneud hyn fel arfer os byddwch yn rhoi'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnom ac yn anfon slipiau cyflog.

Na

Gallwch

Na

Gallwch

Rhan 4 Gwaith blaenorol

Mae angen i ni wybod am unrhyw waith rydych chi neu'ch partner wedi ei wneud yn yr ychydig fisoedd diwethaf.

Mae hyn yn cynnwys

- gwaith i gyflogwr neu waith hunangyflogedig
- gwaith llawn amser neu ran amser
- gwaith parhaol neu waith achlysurol
- gwaith â chyflog neu'n ddi-dâl.

	Chi	Eich partner
Ydych chi neu'ch partner wedi rhoi'r gorau i fod yn hunangyflogedig yn ystod y 6 mis diwethaf?	Na ☐ Do ☐ Byddwn yn anfon ffurflen B16W atoch i'w llenwi.	Na ☐ Do ☐ Byddwn yn anfon ffurflen B16W atoch i'w llenwi.
Dyddiad y daeth yr hunangyflogaeth i ben	<input type="text" value="/ /"/>	<input type="text" value="/ /"/>
Ydych chi neu'ch partner wedi rhoi'r gorau i weithio i gyflogwr yn ystod y 9 mis diwethaf?	Na ☐ Ewch i Rhan 5 . Do ☐ Dywedwch wrthym am hyn isod.	Na ☐ Ewch i Rhan 5 . Do ☐ Dywedwch wrthym am hyn isod.
Y dyddiad y dechreuoch chi neu'ch partner weithio	<input type="text" value="/ /"/>	<input type="text" value="/ /"/>
Y dyddiad y gwnaethoch chi neu'ch partner weithio ddiwethaf	<input type="text" value="/ /"/>	<input type="text" value="/ /"/>
Enw'r cyflogwr	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Cyfeiriad y cyflogwr	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	Cod post	Cod post
Rhif ffôn y cyflogwr	Cod <input type="text"/> Rhif <input type="text"/>	Cod <input type="text"/> Rhif <input type="text"/>
Rhif cloc neu gyflogres. Os nad ydych yn ei wybod, dywedwch wrthym beth oedd y swydd neu'r adran.	<input type="text"/>	<input type="text"/>

A allwn ni gysylltu â'ch cyflogwr chi neu gyflogwr eich partner? Ni fydd angen i ni wneud hyn fel arfer os byddwch yn rhoi'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnom.

Na
Gallwch

Na
Gallwch

Ydych chi'n disgwyl cael unrhyw daliadau gan gyflogwr oherwydd bod swydd wedi dod i ben?

Rydym yn golygu taliadau sy'n ymwneud â gwaith ond nid am waith a wnaed. Gall hyn fod yn

- unrhyw daliadau cadw
- ad-daliad pensiwn.

Chi

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Eich partner

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Rhan 5 Plant neu bobl ifanc sy'n gymwys sy'n byw yn eich cartref yn barhaol

Oes gennych unrhyw blant neu bobl ifanc sy'n gymwys sy'n byw yn eich cartref yn barhaol sy'n dibynnol arnoch chi?

Peidiwch â chynnwys manylion am

- blant maeth
- plant neu bobl ifanc sy'n gymwys sy'n lletya gyda chi tra byddant yn aros i gael eu mabwysiadu.

Byddwn yn dweud wrthyfych am hyn yn **Rhan 14**.

Na Ewch i **Rhan 6**.

Oes Dywedwch wrthym am y plant neu bobl ifanc sy'n gymwys hyn isod.

Mae *plentyn* yn golygu person o dan 16 oed rydych yn cael budd-dal plant ar ei gyfer. Mae *person ifanc sy'n gymwys* yn golygu person 16, 17, 18 neu 19 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer.

Plant neu bobl ifanc sy'n gymwys sy'n byw yn eich cartref yn barhaol sy'n dibynnol arnoch chi

Gwryw neu Benyw

Perthynas â chi

Perthynas â'ch partner

Ydych chi neu'ch partner yn cael neu'n gwneud cais am Fudd-dal Plant ar gyfer y plentyn neu berson ifanc sy'n gymwys hwn?

Oes gan y plentyn neu berson ifanc sy'n gymwys riant neu rieni sy'n byw yn rhywle arall?

Cyfenw	Enwau eraill	Dyddiad geni	G	B	Er enghraifft, mab, merch, nith, wŷr, llys-ferch neu ddim.	Na ☐ Ydym ☐	Na ☐ Oes ☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>	☐	☐

Dywedwch wrthym yn **Rhan 16**

- os oes gennych fwy nag 8 o blant neu bobl ifanc sy'n gymwys
- os oes gennych unrhyw blant neu bobl ifanc sy'n gymwys sydd fel arfer yn byw gyda chi ond sydd mewn ysgol breswyl neu yng ngofal yr awdurdod lleol.

Os ydych wedi dweud wrthym am blentyn neu berson ifanc sy'n gymwys sydd â riant sy'n byw yn rhywle arall, gofynnwch am daflen ynglŷn â chynhaliadau plant os ydych yn gwneud cais am fudd-daliadau. Gallwch ei gael o'r Ganolfan Byd Gwaith.

Rhan 6 Pobl eraill sy'n byw gyda chi

Mae angen i ni wybod am unrhyw bobl eraill sy'n byw yn yr un cartref â chi.

Mae angen y wybodaeth hon arnom i sicrhau ein bod yn gweithio allan eich costau tai yn gywir.

Dywedwch wrthym am

- blant neu bobl ifanc sy'n gymwys nad ydych eisoes wedi'u cynnwys yn **Rhan 5**
- perthnasau, os ydynt yn byw yn eich cartref **chi**
- preswylwr a lletywr
- ffrindiau
- unrhyw un arall sy'n byw yn yr un cartref.

Peidiwch â dweud wrthym am

- aelodau o'ch teulu agos, os ydych yn byw gyda hwy yn **eu** cartref
- pobl sydd ond yn rhannu cyntedd neu ystafell ymolchi neu doiled gyda chi, neu sy'n byw mewn fflat ar wahân yn yr un tŷ
- preswylwyr eraill, os ydych yn byw mewn cartref gofal
- plant maeth neu blant neu bobl ifanc sy'n gymwys sy'n lletya gyda chi tra'u bod yn aros i gael eu mabwysiadu.

Oes unrhyw un arall yn byw yn yr un cartref â chi, nad ydych eisoes wedi dweud wrthym amdanynt ar y ffurflen hon?

Enw llawn

Rhyw

Dyddiad geni

Eu perthynas â chi

A ydynt yn gweithio am 16 awr neu fwy yr wythnos?

Enw llawn

Rhyw

Dyddiad geni

Eu perthynas â chi

A ydynt yn gweithio am 16 awr neu fwy yr wythnos?

Na Ewch i **Rhan 8**.

Oes Dywedwch wrthym am y bobl hyn.

Person 1

Gwryw Benyw

/ /

Na

Ydynt

Person 3

Gwryw Benyw

/ /

Na

Ydynt

Person 2

Gwryw Benyw

/ /

Na

Ydynt

Person 4

Gwryw Benyw

/ /

Na

Ydynt

Os oes angen i chi ddweud wrthym am fwy na 4 person, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 16** o'r ffurflen hon.

Rhan 6 Pobl eraill sy'n byw gyda chi parhad

Mae angen i ni wybod a oes gan unrhyw rai o'r bobl sy'n byw gyda chi unrhyw arian yn dod i mewn. Nid oes rhaid i chi ateb y cwestiynau hyn ond os nad oes ganddynt lawer o arian yn dod i mewn, gallech gael mwy o Gymhorthdal Incwm.

Dywedwch wrthym am

- enillion
 - budd-daliadau nawdd cymdeithasol
 - unrhyw arian arall sydd ganddynt yn dod i mewn.
- Os oes ganddynt enillion, dywedwch wrthym am y swm cyn didynnu treth, Yswiriant Gwladol ac unrhyw arian arall a gymerwyd i ffwrdd.

Peidiwch â dweud wrthym am unrhyw arian o

- Ymddiriedolaeth Macfarlane,
- y Gronfa,
- Ymddiriedolaeth Eileen,
- y Gronfa Byw yn Annibynnol, neu
- y Gronfa Skipton.

	Person 1	Person 2
Oes ganddynt unrhyw arian yn dod i mewn?	Na ☐ Oes ☐	Na ☐ Oes ☐
Beth ydyw?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Faint ydyw bob wythnos?	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>
	Person 3	Person 4
Oes ganddynt unrhyw arian yn dod i mewn?	Na ☐ Oes ☐	Na ☐ Oes ☐
Beth ydyw?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Faint ydyw bob wythnos?	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>

Os oes angen i chi ddweud wrthym am fwy na 4 o bobl, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 16** o'r ffurflen hon.

A yw unrhyw un o'r bobl rydych wedi dweud wrthym amdanynt yn briod â'i gilydd, mewn partneriaeth sifil â'i gilydd neu'n byw gyda'i gilydd fel pe baent yn briod neu'n bartneriaid sifil?

Rydym yn galw'r bobl hyn yn bartneriaid.

Na

Ydynt Dywedwch wrthym amdanynt.

yw partner

yw partner

Rhan 7 Ynglŷn â chyfrifon banc neu gymdeithas adeiladu, cynilion ac eiddo

Mae angen i ni wybod am unrhyw arian, cynilion ac eiddo yn y wlad hon neu dramor sydd gennych chi neu eich partner.

Oes gennych chi neu'ch partner unrhyw un o'r canlynol?

Mae'n rhaid i chi roi ateb ar gyfer pob eitem yn y rhestr. Dywedwch wrthym am gyfrifon hyd yn oed os nad ydynt mewn credyd.

	Na	Oes	Swm		
Cyfrifon banc – yn cynnwys cyfrifon cyfredol	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Cyfrifon cymdeithas adeiladu – yn cynnwys cyfrifon cyfredol	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Cyfrifon Swyddfa'r Post®	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Cyfrif Banc Cynilion Cenedlaethol	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Bondiau premiwm	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Ymddiriedolaethau uned, ISAs, PEPS neu fuddsoddiadau eraill	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Arian o daliad diswyddo	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Arian o werthu eich tŷ	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Arian rydych wedi ei gynilo ar gyfer rhywbeth	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Arian neu eiddo a gedwir mewn ymddiriedolaeth	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Bondiau Incwm neu Fondiau Cyfalaf	☐	☐	<input type="text" value="£"/>		
Unrhyw arian arall sydd gennych	☐	☐	<input type="text" value="£"/>	Enw'r cwmni lle y mae gennych gyfranddaliadau ynddo	Nifer y cyfranddaliadau
Cyfranddaliadau	☐	☐	<input type="text" value="£"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
			<input type="text" value="£"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
			<input type="text" value="£"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Os oes gennych chi neu'ch partner fwy na 3 math o gyfranddaliadau, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 16**.

Faint yw cyfanswm gwerth eich cynilion?

Os nad oes gennych unrhyw cynilion, ysgrifennwch **Dim**.

Mae'n rhaid i chi anfon prawf o'r holl gynilion hyn os yw eu cyfanswm yn werth £5,500 neu fwy. Er enghraifft, eich cyfriflen banc mwyaf diweddar neu lyfr cyfrif cynilo. Mae'n rhaid i gyfriflenni banc ddangos dyddiadau sy'n berthnasol i'r amser y byddwch yn cwblhau'r ffurflen gais hon ac mae'n rhaid i'r llyfrau cyfrif cynilo fod wedi'u diweddarau.

Rhan 7 Ynglŷn â chyfrifon banc neu gymdeithas adeiladu, cynilion ac eiddo parhad

Oes gennych chi neu'ch partner unrhyw arian neu eiddo yn y wlad hon neu dramor, sy'n berchen i rywun arall ond sydd yn eich enwau chi?

Er enghraifft, cyfrifon banc neu fuddsoddiadau.

Na

Oes Byddwn yn ysgrifennu atoch os bydd angen mwy o wybodaeth arnom.

Os oes gennych chi neu'ch partner cynilion yn llai na £5,500 ar hyn o bryd, a oedd gan y naill neu'r llall ohonoch cynilion yn fwy na £5,500 yn ystod y 6 mis diwethaf?

Na

Oedd Rhowch fanylion

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym yn **Rhan 16**.

Oes gennych chi neu'ch partner unrhyw Dystysgrifau Cynilion Cenedlaethol?

Na

Oes Dywedwch wrthym amdanynt.

Rhif cyhoeddi'r dystysgrif

Sawl uned a ddelir?

 uned uned uned

Mae'n rhaid i chi anfon y tystysgrifau atom fel prawf.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Os oes gennych chi neu'ch partner fwy na 3 chyhoeddiad, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 16** o'r ffurflen hon.

Ar wahân i'ch cartref, ydych chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer, yn berchen neu'n berchen ar y cyd, ar unrhyw eiddo neu dir yn y wlad hon neu dramor? Os oes morgais neu fenthyciad ar yr eiddo neu'r tir, ticiwch **Ydym**.

Na

Ydym Cyfeiriad yr eiddo neu'r tir

Byddwn yn cysylltu â chi os bydd angen mwy o wybodaeth arnom.

Cod post

Oes gennych chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais ar eu cyfer, gyfran mewn unrhyw eiddo neu dir arall yn y wlad hon neu dramor?

Na

Oes Cyfeiriad yr eiddo neu'r tir

Cod post

Rhan 7 Ynglŷn â chyfrifon banc neu gymdeithas adeiladu, cynilion ac eiddo parhad

Ydych chi neu'ch partner wedi gwerthu unrhyw eiddo ar wahân i'r un roeddech yn byw ynddo yn ystod y 6 mis diwethaf?

Na

Ydym Rhowch fanylion

Ydych chi neu'ch partner wedi cael taliad lawndal Carcharor Rhyfel o'r Dwyrain Pell?

Na

Do Byddwn yn ysgrifennu atoch os bydd angen mwy o wybodaeth arnom.

Ydych chi neu'ch partner wedi cael cyfandaliad yn ystod y 52 wythnos diwethaf oherwydd anaf personol?

Nid oes angen i ni gael gwybod am unrhyw gyfandaliadau a gedwir mewn Ymddiriedolaeth Anaf Personol.

Chi

Na

Do Pa ddyddiad gwnaethoch dderbyn y cyfandaliad?

Faint?

Eich partner

Na

Do Pa ddyddiad gwnaeth eich partner dderbyn y cyfandaliad?

Faint?

Mae'n rhaid i chi anfon manylion atom am unrhyw daliadau anaf personol rydych wedi'u cael yn ystod y 52 wythnos diwethaf.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad sydd ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Rhan 8 Ynglŷn â phensiynau

Chi

Ydych chi neu'ch partner yn talu i mewn i gynllun pensiwn personol, pensiwn galwedigaethol, pensiwn gwaith neu weithiwr, neu gontract blwydd-dâl ymddeol?

Na

Ydw Byddwn yn ysgrifennu atoch os bydd angen mwy o wybodaeth arnom.

Ydych chi neu'ch partner erioed wedi talu i mewn i gynllun pensiwn personol, pensiwn galwedigaethol, pensiwn gwaith neu weithiwr, neu gontract blwydd-dâl ymddeol?

Na

Ydw Byddwn yn ysgrifennu atoch os bydd angen mwy o wybodaeth arnom.

Ydych chi neu'ch partner

- yn cael pensiwn,
- yn cael pensiwn gan eich diweddar bartner neu'n
- disgwyl cael pensiwn yn ystod y 3 blynedd nesaf?

Na Ewch i *Rhan 9*.

Ydw Dywedwch wrthym am hyn ar dudalen 19 a 20.

Gallai hyn fod yn bensiwn galwedigaethol, pensiwn gwaith neu weithiwr, pensiwn personol, contract blwydd-dâl ymddeol neu daliad iawndal o'r Gronfa Diogelu Pensiwn.

Peidiwch â dweud wrthym am bensiynau'r wladwriaeth yma.

Ticiwch **Ydw/Ydy** os ydych yn cael

- taliadau pensiwn rheolaidd
- taliad iawndal blynyddol o swydd flaenorol gan gynnwys taliad o'r Gynllun Iawndal y Lluoedd Arfog, neu
- cyfandaliadau o bensiwn galwedigaethol neu bensiwn personol. Gallai'r rhain gael eu talu'n flynyddol.

Eich partner

Na

Ydy Byddwn yn ysgrifennu atoch os bydd angen mwy o wybodaeth arnom.

Na

Ydy Byddwn yn ysgrifennu atoch os bydd angen mwy o wybodaeth arnom.

Na Ewch i *Rhan 9*.

Ydy Dywedwch wrthym am hyn ar dudalen 19 a 20.

Rhan 8 Ynglŷn â phensiynau parhad

Pa fath o bensiwn rydych chi neu'ch partner yn ei gael neu'n aros i'w gael?

Pensiwn pwy yw hwn?

Pwy sy'n talu neu fydd yn talu'r pensiwn?

Eu cyfeiriad

Eu rhif ffôn

Rhif cyfeirnod y pensiwn neu'r polisi

Faint yw swm y pensiwn?

Dyddiad y taliad cyntaf

A fydd y pensiwn yn cael ei gynyddu?

Faint fydd y pensiwn yn cynyddu?

A wnaethoch ddewis cymryd incwm rheolaidd o gynllun pensiwn yn lle prynu blwydd-dâl?

Allwn ni gysylltu â'r person neu'r cwmni sy'n talu'r pensiwn? Ni fydd rhaid i ni wneud hyn fel arfer os gallwch roi'r holl wybodaeth y gofynnwn amdani.

Pensiwn 1

Pensiwn personol Pensiwn gwasanaeth cyhoeddus
 Contract blwydd-dâl ymddeol Pensiwn galwedigaethol, gwaith neu weithiwr Taliad y Gronfa Diogelu Pensiwn

Eich un chi Un eich partner

Cod post

Cod Rhif

£ bob

/ /

Na

Bydd Dyddiad y cynnydd / /

£

Na

Do Ai hwn oedd yr uchafswm incwm y gallech ei gymryd? Na Ie

Pensiwn 2

Pensiwn personol Pensiwn gwasanaeth cyhoeddus
 Contract blwydd-dâl ymddeol Pensiwn galwedigaethol, gwaith neu weithiwr Taliad y Gronfa Diogelu Pensiwn

Eich un chi Un eich partner

Cod post

Cod Rhif

£ bob

/ /

Na

Bydd Dyddiad y cynnydd / /

£

Na

Do Ai hwn oedd yr uchafswm incwm y gallech ei gymryd? Na Ie

Mae'n rhaid i chi anfon prawf o'r pensiwn atom. Er enghraifft, y datganiad diweddaraf gan y cwmni sy'n ei dalu neu eich cyfriflen banc ddiweddaraf a ffurflen P60 diweddar.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Na

Gallwch

Na

Gallwch

Pa fath o bensiwn rydych chi neu'ch partner yn ei gael neu'n aros i'w gael?

Pensiwn pwy yw hwn?

Pwy sy'n talu neu fydd yn talu'r pensiwn?

Eu cyfeiriad

Eu rhif ffôn

Rhif cyfeirnod y pensiwn neu'r polisi

Faint yw swm y pensiwn?

Dyddiad y taliad cyntaf

A fydd y pensiwn yn cael ei gynyddu?

Faint fydd y pensiwn yn cynyddu?

A wnaethoch ddewis cymryd incwm rheolaidd o gynllun pensiwn yn lle prynu blwydd-dâl?

Allwn ni gysylltu â'r person neu'r cwmni sy'n talu'r pensiwn?

Ni fydd rhaid i ni wneud hyn fel arfer os gallwch roi'r holl wybodaeth y gofynnwn amdani.

Pensiwn 3

Pensiwn personol Pensiwn gwasanaeth cyhoeddus
 Contract blwydd-dâl ymdeol Pensiwn galwedigaethol, gwaith neu weithiwr
 Taliad y Gronfa Diogelu Pensiwn

Eich un chi Un eich partner

Cod post

Cod Rhif

£ bob

/ /

Na

Bydd Dyddiad y cynnydd / /

£

Na

Do Ai hwn oedd yr uchafswm incwm y gallech ei gymryd? Na Ie

Pensiwn 4

Pensiwn personol Pensiwn gwasanaeth cyhoeddus
 Contract blwydd-dâl ymdeol Pensiwn galwedigaethol, gwaith neu weithiwr
 Taliad y Gronfa Diogelu Pensiwn

Eich un chi Un eich partner

Cod post

Cod Rhif

£ bob

/ /

Na

Bydd Dyddiad y cynnydd / /

£

Na

Do Ai hwn oedd yr uchafswm incwm y gallech ei gymryd? Na Ie

Mae'n rhaid i chi anfon prawf o'r pensiwn atom. Er enghraifft, y datganiad diweddaraf gan y cwmni sy'n ei dalu neu eich cyfriflen banc ddiweddaraf a ffurflen P60 diweddar.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Na

Gallwch

Na

Gallwch

Os oes angen i chi ddweud wrthym am fwy na 4 pensiwn, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 16**.

Rhan 9 Ynglŷn â budd-daliadau eraill

Darllenwch drwy'r rhestr hon o fudd-daliadau nawdd cymdeithasol a budd-daliadau a lwfansau eraill ac atebwch y cwestiwn isod.

- Lwfans Ceisio Gwaith
- Credyd Pensiwn
- Lwfans Anabledd Difrifol
- Budd-dal Analluogrwydd
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth
- Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol
- Lwfans Enillion Is
- Lwfans Byw i'r Anabl
- Motability neu unrhyw help arall gyda phroblemau symudedd, er enghraifft, cerbyd analluedd
- Lwfans Gweini
- Lwfans Profedigaeth
- Taliad Profedigaeth
- Budd-dal Gwraig Weddw
- Pensiwn y Wladwriaeth
- Lwfans Mamolaeth
- Lwfans Gofalwr
- Lwfans Rhiant Gweddwr
- Budd-dal Plant
- Budd-dal Plant – Cyfradd Rhiant Unigol
- Lwfans Gwarcheidwad
- unrhyw fudd-dal nawdd cymdeithasol arall.

Ydych chi neu'ch partner yn cael unrhyw un o'r budd-daliadau hyn neu unrhyw fudd-dal nawdd cymdeithasol arall?

Ticiwch **Ydym**, os ydych chi neu eich partner yn aros i glywed am fudd-dal.

Na Ewch i dudalen 23.

Ydym Dywedwch wrthym am y budd-daliadau hyn ar y **dudalen nesaf**.

Rhan 9 **Ynglŷn â budd-daliadau eraill** parhad

	Budd-dal 1	Budd-dal 2	Budd-dal 3
Enw'r budd-dal	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Pwy sydd wedi gwneud cais am hwn?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Rhif cyfeirnod Gallwch ddod o hyd i'r rhif hwn ar lythyrau a anfonwyd gennym ynglŷn â'r budd-dal	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Faint gaiff ei dalu?	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>
Pa mor aml y caiff ei dalu?	Wythnosol ☐ Bob pythefnos ☐ Bob 4 wythnos ☐ Misol ☐ Arall – pa mor aml? <input type="text"/>	Wythnosol ☐ Bob pythefnos ☐ Bob 4 wythnos ☐ Misol ☐ Arall – pa mor aml? <input type="text"/>	Wythnosol ☐ Bob pythefnos ☐ Bob 4 wythnos ☐ Misol ☐ Arall – pa mor aml? <input type="text"/>
Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?	<input type="text"/> dydd	<input type="text"/> dydd	<input type="text"/> dydd
Sut y caiff ei dalu?	Yn syth i mewn i gyfrif banc neu gymdeithas adeiladu ☐ Arall ☐	Yn syth i mewn i gyfrif banc neu gymdeithas adeiladu ☐ Arall ☐	Yn syth i mewn i gyfrif banc neu gymdeithas adeiladu ☐ Arall ☐
Dyddiad eich taliad nesaf	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>
Oes unrhyw arian yn cael ei ddidynnu o'r budd-dal?	Na ☐ Oes ☐	Na ☐ Oes ☐	Na ☐ Oes ☐
Faint?	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>
Ar gyfer beth?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Os oes angen i chi ddweud wrthym am fwy na 3 budd-dal, defnyddiwch y gofod yn **Rhan 16** o'r ffurflen hon.

Rhan 9 Ynglŷn â budd-daliadau eraill parhad

Ydych chi neu'ch partner erioed wedi gwneud cais am Lwfans Gofalwr? Ticiwch **Do**, hyd yn oed os na thalwyd unrhyw Lwfans Gofalwr i chi. Gallai hyn fod oherwydd roeddech yn well eich byd yn cael budd-dal arall.

Na
Do Dywedwch wrthym am hyn isod.

A ddaeth y Lwfans Gofalwr i ben yn ystod y 3 mis diwethaf?

Na
Do

I bwy y cafodd ei dalu?

Chi Eich partner

Dyddiad y taliad diwethaf

Enw'r person sydd yn derbyn gofal

Cyfeiriad y person sydd yn derbyn gofal

Ydych chi neu'ch partner yn cael Pensiwn Rhyfel Gwraig Weddw neu Gŵr Gweddw?

Na
Ydym Beth yw'r rhif cyfeirnod?

Ydy hwn yn cynnwys pensiwn atodol a ddyfernir i wragedd a ddaeth yn wragedd gweddw cyn 1973?

Na
Ydy

Mae'n rhaid i chi anfon prawf o'r pensiwn hwn atom. Er enghraifft, y ffurflen hysbysiad dyfarnu **WP A504** neu'r ffurflen **UPR1S** a gewch bob blwyddyn i ddweud wrthyf faint fydd eich pensiwn.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Ydych chi neu'ch partner yn cael Pensiwn Anabled Rhyfel?

Na
Ydym Beth yw'r rhif cyfeirnod?

Mae'n rhaid i chi anfon prawf o'r pensiwn hwn atom. Er enghraifft, hysbysiad dyfarniad.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Rhan 10 Ynglŷn ag arian arall

Ydych chi neu'ch partner yn cael Credyd Dychwelyd i'r Gwaith ar hyn o bryd?

Nac ydy
Ydy

Ydych chi neu'ch partner wedi cael Credyd Dychwelyd i'r Gwaith yn ystod y tri mis diwethaf?

Nac ydy
Ydy Beth oedd dyddiad y taliad diwethaf? / /

Ydych chi neu'ch partner yn cael Credyd Mewn Gwaith?

Nac ydy
Ydy

Mae angen i ni wybod a oes gennych chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer, unrhyw arian arall yn dod i mewn.

Mae'r arian sy'n dod i mewn yn cynnwys

- cynhaliaeth a dalwyd
 - drwy gytundeb ysgrifenedig
 - oherwydd gorchymyn llys
 - oherwydd asesiad Cynhaliaeth Cynnal Plant
- unrhyw lwfans hyfforddi
- Tâl Salwch Statudol
- Tâl Mamolaeth Statudol
- Tâl Mabwysiadu Statudol
- Tâl Tadolaeth Statudol

- budd-daliadau, lwfansau a phensiynau eraill nad ydynt o Nawdd Cymdeithasol
- Credyd Treth Gwaith
- Credyd Treth Plant
- ffioedd neu fenthyciadau maethu
- grantiau neu fenthyciadau myfyrwyr – yn cynnwys benthyciadau Datblygu Gyrfa
- arian o gronfa elusennol neu gronfa les
- taliadau a wneir yn lle Glo Am Bris Gostyngol
- Pensiwn Rhyfel
- arian o gronfa ymddiriedolaeth.

Oes gennych chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer, unrhyw arian yn dod i mewn rydym wedi ei restru uchod?

Na
Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Pwy sy'n cael yr arian hwn?

Arian 1

Beth yw'r arian hwn?

Faint a delir?

£ bob

Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?

Dydd

Arian 2

£ bob

Dydd

Mae'n rhaid i chi anfon prawf o unrhyw daliad a gewch atom. Er enghraifft, dogfen neu ddatganiad gan y person neu'r cwmni sy'n talu'r arian, gorchymyn llys, slipiau cyflog neu gyfriflen banc lawn yn dangos y swm a dalwyd a pha mor aml y chaiff ei dalu.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**. Nid yw'r nodyn hwn yn gymwys i Gredyd Treth Gwaith neu Gredyd Treth Plant.

Rhan 10 Ynglŷn ag arian arall parhad

Ydych chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais drostynt yn cael unrhyw daliadau cynhaliaeth?

Mae hyn yn cynnwys cynhaliaeth a delir

- yn wirfoddol
- oherwydd cytundeb ysgrifenedig
- oherwydd gorchymyn llys, neu
- oherwydd asesiad cynhaliaeth plant.

Na

Ydw Dywedwch wrthym am hyn isod.

Pwy sy'n cael yr arian?

Ar gyfer pwy y mae'r taliad?

Pwy sy'n talu'r arian hwn i chi?

Faint o arian maent yn eu tallu a pha mor aml?

Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?

Cynhaliaeth 1

£ bob

dydd

Cynhaliaeth 2

£ bob

dydd

Anfonwch brawf o'r arian hwn i ni. Er enghraifft, cyfriflen banc llawn yn dangos y swm a pha mor aml mae'n cael ei dalu neu lythyr gan y person sy'n ei dalu. Os na allwch ddarparu prawf, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Oes unrhyw arian yn ddyledus gan unrhyw un i chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer?

Gallai hyn fod am bethau fel

- ôl-ddyledion cynhaliaeth
- arian y gwnaethoch ei fenthyg.

I bwy y mae'r arian yn ddyledus?

Faint sy'n ddyledus?

Ar gyfer beth y mae'r arian hwn yn ddyledus?

Pryd rydych yn disgwyl iddo gael ei dalu'n ôl?

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Arian 1

£

/ /

Arian 2

£

/ /

Rhan 10 Ynglŷn ag arian arall parhad

Ydych chi neu'ch partner yn cael unrhyw daliadau o bolisi yswiriant credydwr?

Er enghraifft, i'ch helpu i wneud eich ad-daliadau ar gerdyn credyd, benthyciad neu gytundeb hurbwrcas. Peidiwch â dweud wrthym yma ynglŷn â pholisïau sy'n cwmpasu morgeisi neu fenthyciadau gwella'r cartref.

Enw a chyfeiriad y cwmni yswiriant

Rhif ffôn y cwmni yswiriant

I bwy mae'r cwmni yswiriant yn gwneud y taliadau?

Faint a delir a pha mor aml?

Pryd y dechreuodd y taliadau?

Pryd y daw'r taliadau i ben?

A yw'r taliadau sy'n cael eu gwneud gan y cwmni yswiriant yn fwy na'r swm y byddwch yn ei dalu fel arfer i'r cwmni credyd?

Na

Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod.

Polisi 1

Cod post

Cod Rhif

Yn uniongyrchol i'r cwmni credyd

I chi neu'ch partner

£ bob

/ /

/ /

Na

Ydy Ar gyfer beth y defnyddir y swm gordal?

--

Mae'n rhaid i chi anfon prawf gan y cwmni yswiriant o'r dadansoddiad priodol o'r taliadau atom.

Polisi 2

Cod post

Cod Rhif

Yn uniongyrchol i'r cwmni credyd

I chi neu'ch partner

£ bob

/ /

/ /

Na

Ydy Ar gyfer beth y defnyddir y swm gordal?

--

Mae'n rhaid i chi anfon prawf gan y cwmni yswiriant o'r dadansoddiad priodol o'r taliadau atom.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Os oes angen i chi ddweud wrthym am fwy na 2 bolisi, defnyddiwch y gofod yn **Rhan 16** o'r ffurflen hon.

Rhan 10 Ynglŷn ag arian arall parhad

Oes unrhyw un yn talu arian i rywun arall ar eich rhan?

Er enghraifft, arian am filiau nwy neu drydan.

Pwy sy'n talu hwn?

Ar gyfer beth y mae'r arian?

Faint gaiff ei dalu?

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Arian 1

£ bob

Arian 2

£ bob

Oes unrhyw un yn eich talu chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer, i rentu ystafelloedd neu eiddo? Er enghraifft, gan breswylwyr, lletywyr, tenantiaid ac is-denantiaid.

Pwy sy'n talu'r rhent?

I bwy maent yn ei dalu?

Faint maent yn ei dalu?

Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?

Ticiwch yma os yw'r arian maent yn ei dalu yn cynnwys unrhyw arian ar gyfer gwresogi neu brydau bwyd

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Rhent 1

£ bob

dydd

Gwres

Prydau

Rhent 2

£ bob

dydd

Gwres

Prydau

Oes gennych chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer, unrhyw arian arall yn dod i mewn nad ydych wedi dweud wrthym amdano eisoes?

Pwy sy'n cael yr arian hwn?

Beth yw'r arian hwn?

Faint gaiff ei dalu?

Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Arian 1

£ bob

dydd

Arian 2

£ bob

dydd

Rhan 11 Lle rydych yn byw

Ydych chi neu'ch partner yn byw gyda rhieni, perthnasau neu ffrindiau fel rhan o'u teulu?

Na

Ydym Dywedwch wrthym am hyn isod. Yna ewch i **Rhan 14**.

Enw pennaeth y cartref

Perthynas â chi.

Er enghraifft, rhiant, ffrind neu berthynas.

Ydych chi neu'ch partner yn rhannu rhent neu forgais y lle rydych yn byw ynddo gyda rhywun arall?

Na

Ydym Dywedwch wrthym am hyn isod.

Ticiwch **Na**, os ydych chi neu'ch partner ond yn rhannu gyda'ch gilydd.

Beth yw eu henw?

Ydych chi neu'ch partner yn rhentu'ch cartref gan y cyngor?

Na

Ydym Dywedwch wrthym am hyn isod.

Os yw'r cyngor yn talu i chi aros mewn llety gwely a brecwast, neu westy, ticiwch **Ydym**.
Os nad ydych yn talu rhent gan eich bod yn cael Budd-dal Tai, ticiwch **Ydym**.

Enw a chyfeiriad y cyngor

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
Cod post

Er mwyn gwneud cais am Fudd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor, llenwch ffurflen **HCTB1W**. Anfonwch y ffurflen **HCTB1W** wedi'i llenwi i'r cyngor.

Nid yw'r budd-daliadau hyn yn effeithio ar y swm o Gymhorthdal Incwm rydych yn ei gael.

Ydych chi neu'ch partner eisoes yn cael, yn aros i glywed am neu'n bwriadu gwneud cais am Fudd-dal Tai neu Fudd-dal Treth Cyngor?
Nid yw'r budd-daliadau hyn yn effeithio ar swm y Cymhorthdal Incwm y gallwch ei gael.

Na

Ydym

Er mwyn gwneud cais am Fudd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor, llenwch ffurflen **HCTB1W**. Anfonwch y ffurflen **HCTB1W** wedi'i llenwi i'r cyngor.

Rhan 11 Lle rydych yn byw parhad

Ydych chi neu'ch partner yn talu landlord preifat neu gymdeithas tai am y lle rydych yn byw ynddo?

Ticiwch **Ydym**, os ydych

- ond yn talu rhent am y lle rydych yn byw ynddo neu
- yn talu am brydau bwyd hefyd, neu
- yn byw mewn gwesty, hostel neu rywle tebyg i hyn.

Eu henw

Eu cyfeiriad

Na

Ydym Dywedwch wrthym am hyn isod.

Cod post

Er mwyn gwneud cais am Fudd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor, llenwch ffurflen **HCTB1W**. Anfonwch y ffurflen **HCTB1W** wedi'i llenwi i'r cyngor.

Nid yw'r budd-daliadau hyn yn effeithio ar swm y Cymhorthdal Incwm rydych yn ei gael.

Ydych chi neu'ch partner yn talu taliadau gwasanaeth ar gyfer y lle rydych yn byw ynddo?

Er enghraifft, glanhau a chynnal a chadw grisiau a chynteddau.

Faint gaiff ei dalu?

Ar gyfer beth y mae hwn?

Pryd y dechreuoch chi dalu'r taliadau hyn?

Na

Ydym Dywedwch wrthym am hyn isod.

£	bob
---	-----

--

/	/
---	---

Anfonwch brawf o'ch taliadau gwasanaeth atom. Er enghraifft, datganiad gan eich landlord neu gopi o'r bil blynyddol yn dangos pa eitemau y mae'r taliadau gwasanaeth yn eu cynnwys.

A yw'r cartref lle rydych chi neu'ch partner yn byw yn denantiaeth y goron neu'n amodol i gytundeb tenantiaeth tymor hir?

Mae *tenantiaeth tymor hir* yn golygu cytundeb tenantiaeth am fwy nag 21 mlynedd.

Na

Ydy Byddwn yn ysgrifennu atoch ynglŷn â hyn.

Er mwyn gwneud cais am Fudd-dal Treth Cyngor, llenwch ffurflen **HCTB1W**. Anfonwch y ffurflen **HCTB1W** wedi'i llenwi i'r cyngor.

Nid yw'r budd-dal hwn yn effeithio ar y swm o Gymhorthdal Incwm rydych yn ei gael.

Ydych chi neu'ch partner yn byw mewn cartref gofal?

Na

Ydym

Rhan 12 Bod yn berchen ar eich cartref eich hun

Ydych chi neu'ch partner yn berchen ar eich cartref eich hun?

Ticiwch **Ydym**, os yw'r cartref ar forgais neu fenthyciad neu os yw ar brydles neu rydd-ddaliad.

Na Ewch i *Rhan 13*.

Ydym Er mwyn gwneud cais am Fudd-dal Treth Cyngor, llenwch ffurflen **HCTB1W**. Anfonwch y ffurflen **HCTB1W** wedi'i llenwi i'r cyngor. Nid yw'r budd-dal hwn yn effeithio ar y swm o Gymhorthdal Incwm rydych yn ei gael.

Oes gennych chi neu'ch partner forgais neu fenthyciad ar eich cartref?

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Yn enw pwy mae'r morgais neu'r benthyciad?

Chi Eich partner Y ddau ohonoch

A yw wedi'i ddiogelu ar eich cartref?

Na

Ydy

Pryd y cafodd ei drefnu?

/ /

Ydy hwn ar gyfer unrhyw beth ar wahân i brynu'r lle rydych chi neu'ch partner yn byw? Er enghraifft, darn o dir, car, gwelliannau i'r cartref neu waith atgyweirio.

Na

Ydy Dywedwch ar gyfer beth mae hwn.

A drefnwyd eich morgais gwreiddiol cyn mis Hydref 1995?

Na

Do Dywedwch am hyn isod.

Pwy oedd benthyciwr y morgais?

Enw pwy oedd ar y morgais?

Pryd y cafodd ei gymryd allan?

/ /

/ /

/ /

Ar gyfer pa gyfeiriad oedd y morgais?

Cyfeiriad presennol

Cyfeiriad blaenorol

Cyfeiriad presennol

Cyfeiriad blaenorol

Cyfeiriad presennol

Cyfeiriad blaenorol

Os oes gennych chi neu'ch partner fwy na 2 ailforgais, rhowch wybod i ni yn yr adran *Rhan 16 Gwybodaeth arall*.

Rhan 12 **Bod yn berchen ar eich cartref eich hun** parhad

Ydych chi'n talu unrhyw daliadau eraill ar eich cartref? Er enghraifft, taliadau rhent.

Na

Ydym Gallem ysgrifennu atoch ynglŷn â hyn.

Oes gennych chi neu'ch partner ail forgais, benthyciad gwelliannau i'r cartref neu fenthyciad ar gyfer gwaith atgyweirio?
Pryd y cafodd ei drefnu?

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

Ar gyfer beth y cafodd ei ddefnyddio?

A yw wedi'i ddiogelu ar eich cartref?

Na

Ydy

Ydy'r morgais neu'r benthyciad wedi'i ddiogelu gan unrhyw bolisiau yswiriant, a fydd yn talu eich morgais neu'ch benthyciad cartref, petaech chi neu'ch partner yn dod yn ddi-waith neu'n mynd yn sâl?

Na

Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod.

A wnaethoch gais ar y polisi yswiriant?

Na Gwnewch hynny.

Do Pryd rydych chi'n disgwyl cael y taliad cyntaf?

A oes unrhyw ran o'r lle rydych chi neu'ch partner yn byw ynddo wedi'i threthu fel busnes?

Na

Oes Byddwn yn ysgrifennu atoch ynglŷn â hyn.

Rhan 12 Bod yn berchen ar eich cartref eich hun parhad

Ydych chi neu'ch partner yn talu rhent tir?

Na

Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod.

Faint gaiff ei dalu?

£ bob

Pryd y dechreuoch chi dalu hwn?

/ /

Mae'n rhaid i chi anfon prawf atom o'ch rhent tir. Er enghraifft, eich cytundeb tenantiaeth.

A yw eich cartref chi, neu gartref eich partner ar brydles?

Na

Ydy

Pan roddwyd y les gyntaf, a oedd am fwy na 21 mlynedd?

Na

Oedd

Sawl ystafell sydd yn eich cartref?

Peidiwch â chynnwys y gegin, y cyntedd na'r ystafell ymolchi a'r toiled.

Rhan 13 Ar gyfer pobl sy'n byw mewn cartref gofal?

Ydych chi neu'ch partner yn byw mewn cartref gofal?

Na Ewch i *Rhan 14*.

Ydy Pryd y symudoch i'r cyfeiriad rydych yn byw ynddo nawr?

/ /

Cawsoch chi neu'ch partner help gan

- Yr Awdurdod Iechyd
 - Ymddiriedolaeth Iechyd, neu
 - Adran Gwaith Cymdeithasol yr Awdurdod Lleol (Yr Alban)
- i gael lle yn y cartref?

Na

Do

Ddim yn gwybod

Rhan 13 Ar gyfer pobl sy'n byw mewn cartref gofal? parhad

Ydych chi neu'ch partner yn talu am y gofal hwn o unrhyw gynilion sydd gennych?

Na
Ydym

Oes teulu neu ffrindiau yn talu am y gofal hwn?

Na
Oes

Ydych chi neu'ch partner yn byw mewn cartref gofal ar sail dros dro?

Na
Ydym

Gwnewch yn siwr eich bod wedi rhoi eich cyfeiriad arferol i ni mewn rhannau eraill o'r ffurflen hon.

Os ydyw dros dro, am ba mor hir rydych chi neu'ch partner yn disgwyl aros yno?

Fuoch chi neu'ch partner erioed yn berchen ar eich cartref eich hun cyn i chi symud i'r lle rydych chi'n byw ynddo nawr?

Na
Oeddem

Pwy oedd yn berchen arno?

Ydy e wedi cael ei werthu?

Na
Ydy

Ar ba ddyddiad / /

Am faint? £

Os nad yw wedi cael ei werthu, oes unrhyw un yn byw yno?

Na
Oes

Byddwn yn ysgrifennu atoch ynglŷn â hyn.

Ydych chi'n briod neu mewn partneriaeth sifil?

Na
Ydw

Ewch i **Rhan 14**.

Dywedwch wrthym am eich priod neu bartner sifil.

Beth yw enw llawn eich priod neu bartner sifil? Mae *priod* yn golygu eich gŵr neu'ch gwraig.

Os nad yw'ch priod neu bartner sifil yn byw gyda chi yn y cartref gofal, dywedwch wrthym beth yw eu cyfeiriad.

Cod post

Ydych chi wedi dweud wrthym am unrhyw bensiwn galwedigaethol, pensiwn personol, pensiwn gwaith neu weithiwr, contractau blwydd-dâl ymddeol neu daliadau o'r Gronfa Diogelu Pensiwn ar eich cyfer chi eich hun yn **Rhan 8**?

Na
Do

Ewch i **Rhan 14**.

Rhan 14 Amgylchiadau arbennig

Ydych chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer, wedi'ch cofrestru'n ddall neu'n gydag nam difrifol ar y golwg?

Os oedd unrhyw un wedi gofrestru'n ddall ond wedi dod oddi ar gofrestr y deillion yn ystod y 28 wythnos diwethaf, dywedwch wrthym am hyn yn **Rhan 16** o'r ffurflen hon.

Na

Ydym Pwy sydd wedi'i gofrestru'n ddall neu nam difrifol ar y golwg?

Ydych chi neu eich partner yn feichiog?

Os **Ydym** yw'r ateb, gallech fod yn gymwys i gael Talebau Cychwyn Iach. I wneud cais am Dalebau Cychwyn Iach dylech lenwi'r ffurflen yn y daflen **HS01 Free milk for pregnant women**. Gallwch ei gael o'ch meddygfa neu glinig iechyd, neu drwy ffonio **08701 555 455**.

Na

Ydym Pwy sy'n feichiog?

Ar ba ddyddiad y disgwylir i'r baban gael ei eni?

Ydych chi, eich partner, neu unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Gymhorthdal Incwm ar eu cyfer, yn gwneud neu newydd orffen, cwrs addysg neu hyfforddiant?

Pwy sy'n dilyn cwrs ar hyn o bryd neu newydd orffen cwrs?

Enw'r cwrs neu'r cynllun hyfforddi

Enw'r ysgol, canolfan hyfforddi, coleg neu brifysgol

Sawl awr yr wythnos yw'r cwrs neu a oedd y cwrs?

Dyddiad y daeth i ben neu y disgwylir iddo orffen

Dyddiad yr arholiad terfynol

A oes gennych chi neu'ch partner hawl i gael benthyciad myfyrwyr?

Na

Oes Anfonwch brawf atom o'r hysbysiad dyfarnu grant diwethaf a'r dyddiadau tymor ar gyfer y flwyddyn academiaidd ddiwethaf.

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Rhan 14 Amgylchiadau arbennig parhad

Mae'n rhaid i bawb ateb y cwestiynau hyn, os na wnewch efallai y bydd oedi gyda'ch cais.
Rydym yn defnyddio'r term y *Deyrnas Unedig* i olygu Cymru, Lloegr, Yr Alban, a Gogledd Iwerddon.

Chi

Os ydych yn ddinesydd y DU, oes gennych chi neu'ch partner hawl i breswyllo yn y DU?

Er enghraifft, mae gennych yr hawl i ymgartrefu yn y DU os ydych yn ddinesydd Prydeinig.

Ystyr *hawl i ymgartrefu* yw eich bod

- yn rhydd o reolaeth mewnfudo, ac
- nad oes angen caniatâd swyddog mewnfudo arnoch i ddod i mewn i'r DU, ac
- y gallwch fyw a gweithio yn y DU heb gyfyngiad.

Na

Oes

Eich partner

Na

Oes

Ar unrhyw adeg, ydych

- chi
- eich partner, neu
- unrhyw un arall rydych chi'n gwneud cais am Cymhorthdal Incwm ar ei ran wedi dod i fyw i'r Deyrnas Unedig (DU) neu wedi dychwelyd i fyw i'r DU o dramor?

Na

Do Dywedwch wrthym am hyn isod.

Pwy sydd wedi dod i'r DU?

Pa genedl ydynt?

O ba wlad ydych chi wedi dod?

Oedd hyn ar gyfer gweithio yn y DU?

Person 1

Na

Do

Na

Do

Na

Do

Person 2

Na

Do

Na

Do

Na

Do

Os ydynt wedi byw yn y DU o'r blaen, pryd y gadawsant y DU ddiwethaf?

Rhan 14 Amgylchiadau arbennig parhad

Ydych chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais am Cymhorthdal Incwm ar ei ran, wedi dod i'r Deyrnas Unedig (DU) o dan y Cynllun Aduniad Teuluol?

- Na Ewch i'r cwestiwn nesaf.
Do Ewch i'r dudalen nesaf.

Ydych chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais am Cymhorthdal Incwm ar ei ran, wedi dod i'r Deyrnas Unedig (DU) o dan drefniant noddï?

- Na
Do Dywedwch wrthym am hyn isod.

Ffurflen yw *trefniant noddï* y mae'n rhaid i berthynas ei llofnodi i ddweud y byddant yn talu am eich costau byw os byddwch yn ymgartrefu yn y DU. Gallwch gael rhagor o wybodaeth drwy fynd i www.ukvisas.gov.uk
Nid yw trefniant noddï yr un peth â'r Cynllun Aduniad Teuluol.

Pwy sy'n cael ei noddï?

Enw'r noddwr

Cyfeiriad y noddwr

 Cod post

Cyfeirnod y Swyddfa Gartref

Pa ddyddiad y llofnododd y noddwr y trefniant noddï?

 / /

Os oes mwy nag un noddwr wedi llofnodi'r trefniant noddï, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 16 Gwybodaeth arall.**

Efallai y byddwn yn cysylltu â chi i gael rhagor o wybodaeth.

Atebwch bob un o'r cwestiynau hyn, hyd yn oed os ydych yn credu nad ydynt yn berthnasol i chi.

	Chi	Eich partner
Ydych chi neu'ch partner yn geisiwr lloches?	Na ☐ Ewch i'r dudalen nesaf. Ydw ☐ Dywedwch wrthym am hyn isod.	Na ☐ Ewch i'r dudalen nesaf. Ydy ☐ Dywedwch wrthym am hyn isod.
Ydych chi neu'ch partner wedi cael penderfyniad llwyddiannus ar eich cais am loches yn ddiweddar?	Na ☐ Do ☐	Na ☐ Do ☐
Ydych chi neu'ch partner wedi cael cefnogaeth gan y Swyddfa Gartref tra'ch bod yn aros am benderfyniad ar eich cais am loches?	Na ☐ Do ☐	Na ☐ Do ☐

Nodiadau

- Os ydych yn geisiwr lloches, mae'n rhaid i chi anfon prawf o'ch cais am loches gan y Swyddfa Gartref atom.
- Os gwnaethoch eich cais cyntaf am loches ar 3 Ebrill 2000 neu ar ôl hynny, efallai na fydd hawl gennych i gael budd-dal. Ond efallai y bydd gennych hawl i gael help gan y Swyddfa Gartref.
- Mae'n rhaid i chi anfon prawf o'ch statws mewnfudo a manylion unrhyw gymorth a roddir i chi gan y Swyddfa Gartref. Er enghraifft, llythyr gan y Swyddfa Gartref sy'n dweud wrthy ch am y pethau hyn.

Rhan 15 Sut rydym yn eich talu

Fel arfer byddwn yn talu eich arian i mewn i gyfrif

Bydd nifer o fanciau a chymdeithasau adeiladu yn eich caniatáu i gasglu eich arian mewn swyddfeydd post.

Byddwn yn dweud wrthyhych pan fyddwn yn gwneud y taliad cyntaf a faint ydyw. Byddwn yn dweud wrthyhych os bydd newid yn y swm y byddwn yn ei dalu i mewn i'r cyfrif.

Cael gwybod faint rydym wedi'i dalu i mewn i'r cyfrif

Gallwch wirio eich taliadau ar gyfriflenni cyfrif. Efallai bydd y cyfriflenni yn dangos eich rhif Yswiriant Gwladol (YG) wrth ymyl unrhyw daliadau rydym wedi eu gwneud. Os credwch fod taliad yn anghywir, cysylltwch â'r swyddfa sy'n eich talu ar unwaith.

Os byddwn yn talu gormod o arian i chi

Mae gennym yr hawl i adennill unrhyw arian a dalwyd nad oes gennych hawl i'w gael. Gallai hyn fod oherwydd y ffordd y mae'r system ar gyfer taliadau yn gweithredu.

Er enghraifft, efallai y byddwch yn rhoi gwybodaeth i ni, sy'n golygu bod hawl gennych i gael llai o arian. Weithiau ni allwn newid y swm rydym wedi'i dalu i chi eisoes. Golyga hyn y byddwn wedi talu arian i chi nad oes gennych hawl i'w gael.

Byddwn yn cysylltu â chi cyn y byddwn yn adennill unrhyw arian.

Beth i'w wneud nawr:

- Dywedwch wrthym am y cyfrif yr ydych yn dymuno ei ddefnyddio ar y dudalen nesaf. Drwy roi manylion eich cyfrif i ni rydych
 - yn cytuno y byddwn yn talu i mewn i'ch cyfrif, ac
 - yn deall yr hyn rydym wedi ei ddweud wrthyhych uchod yn yr adran **Os byddwn yn talu gormod o arian i chi.**
- Os ydych yn bwriadu agor cyfrif, rhowch fanylion eich cyfrif i ni cyn gynted â'u bod gennych.
- Os nad oes gennych gyfrif, cysylltwch â ni a byddwn yn rhoi mwy o wybodaeth i chi.

Parhewch i gwblhau'r ffurflen gais ac anfonwch hi atom nawr.

Ynglŷn â'r cyfrif rydych am ei ddefnyddio

- Gallwch ddefnyddio **cyfrif yn eich enw chi** neu **gyfrif ar y cyd**.
- Gallwch ddefnyddio **cyfrif rhywun arall** os
 - bydd termau ac amodau eu cyfrif yn caniatáu hyn, a
 - byddant yn eich caniatáu i ddefnyddio eu cyfrif, a
 - rydych yn sicr y byddant yn defnyddio eich arian yn y ffordd rydych yn ei ddweud wrthynt.
- Gallwch ddefnyddio **cyfrif undeb credyd**. Mae'n rhaid i chi ddarparu manylion cyfrif yr undeb credyd i ni. Gall eich undeb credyd eich helpu gyda hyn.
- Os ydych yn benodai neu'n gynrychiolydd cyfreithiol sy'n gweithredu ar ran y cwsmer, dylai'r cyfrif fod yn eich enw chi yn unig.

Rhowch fanylion eich cyfrif isod.

Mae'n bwysig iawn eich bod yn llenwi pob blwch yn gywir gan gynnwys rhif rôl neu gyfeirnod y gymdeithas adeiladu os oes gennych un. Os rhowch y manylion anghywir am eich cyfrif i ni, efallai bydd oedi gyda'ch taliadau neu y gallwch golli arian.

Gallwch ddod o hyd i fanylion y cyfrif ar eich llyfr siec neu'ch cyfriflenni banc. Os nad ydych yn siŵr am y manylion, gofynnwch i'r banc neu'r gymdeithas adeiladu.

Enw deiliad y cyfrif

Ysgrifennwch enw deiliad y cyfrif yn union fel y mae i'w weld ar y llyfr siec neu gyfriflen.

Enw llawn y banc neu gymdeithas adeiladu

Cod didoli

Rhowch bob un o'r chwe rhif, er enghraifft, 12-34-56.

 – –

Rhif y cyfrif

Mae rhifau cyfrifon fel arfer yn 8 rhif o hyd. Os oes gan eich cyfrif llai na 10 rhif, llenwch y rhifau o'r ochr chwith.

Rhif rôl neu gyfeirnod y gymdeithas adeiladu

Os ydych yn defnyddio cyfrif cymdeithas adeiladu efallai y bydd yn rhaid i chi ddweud wrthym y rhif rôl neu gyfeirnod. Gall y rhain gynnwys llythrennau a rhifau a gall fod hyd at 18 nod o hyd. Os ydych yn ansicr p'un a oes gan y cyfrif rif rôl neu gyfeirnod, gofynnwch i'r gymdeithas adeiladu.

Efallai eich bod yn cael budd-daliadau a hawliadau eraill nid ydym eu talu i mewn i gyfrif. Os hoffech i ni dalu hwy i'r cyfrif uchod, ticiwch y blwch hwn.

Rhan 16 Gwybodaeth arall

Ydych chi wedi ateb pob cwestiwn ar y ffurflen sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un?

Os **Na**, dywedwch wrthym pam nad ydych chi wedi ateb pob cwestiwn.

Ceir mwy o wybodaeth am hyn yn y nodiadau ar flaen y ffurflen hon

Na

Ydw

Allwch chi ddarparu'r holl ddogfennau rydym wedi gofyn amdanynt?

Os **Na**, dywedwch wrthym pam na allwch chi ddarparu'r holl ddogfennau.

Na

Gallaf

Manylion Swyddfa'r Post®

Darparwch fanylion eich Swyddfa'r Post® leol.

Mae angen manylion y Swyddfa'r Post® arnom o hyd, hyd yn oed os yw eich arian yn cael ei dalu i mewn i gyfrif.

Cod post

Os ydych chi eisiau i rywun arall fynd i'r Swyddfa'r Post® ar eich rhan, rhowch wybod i ni amdanynt isod.

Eu henw a'u cyfeiriad

Cod post

Eu rhif Yswiriant Gwladol (YG)

Llythrennau Rhifau

Llythyren

Rhowch wybod i ni pam y mae angen i rywun fynd i'r Swyddfa'r Post® ar eich rhan yn rheolaidd.

Defnyddiwch y gofod yma i nodi unrhyw beth arall y teimlwch y gallai fod angen i ni ei wybod.
Gallwch barhau ar ddalen o bapur ar wahân, os oes angen. Llofnodwch a nodwch y dyddiad ar y ddalen bapur ac ysgrifennwch eich enw llawn, rhif Yswiriant Gwladol (YG) a'ch cyfeiriad arni.

Rhan 17 Datganiad

Nawr, darllenwch y datganiad

Rwyf yn deall

- y gellir dwyn achos neu gamau eraill yn fy erbyn os byddaf yn rhoi gwybodaeth sy'n anghywir neu'n anghyflawn yn fwriadol.
- bod yn rhaid i mi hysbysu'r swyddfa sy'n talu fy mudd-dal ar unwaith am unrhyw beth a allai effeithio ar fy hawl i'r budd-dal neu swm y budd-dal hwnnw.

Rwyf yn datgan bod y wybodaeth a roddwyd gennyf ar y ffurflen hon yn gywir ac yn gyflawn hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred ac fy mod wedi cynnwys fy holl incwm a'm cynilion.

Mae'n drosedd o dan Adrannau 111A a 112(1A) y Ddeddf Gweinyddol 1992 i fethu hysbysu newid mewn amgylchiadau yn brydlon. Gall methiant i ddweud wrthym yn brydlon am newid yn eich amgylchiadau arwain at ddwyn camau yn eich erbyn.

**Llofnodwch a dyddiwch y ffurflen hon.
Dyma fy nghais am Gymhorthdal Incwm.**

Llofnod

Dyddiad

Nawr darllenwch y nodiadau ar dudalen nesaf y ffurflen hon.

At ddefnydd y swyddfa

Darllenais yr atebion a ysgrifennais ar y ffurflen hon yn ôl i'r cwsmer ar sail y wybodaeth a roddwyd ganddynt. Cytunodd y cwsmer eu bod yn gywir.

Llofnod y swyddog
cyfweld

Llofnod y cwsmer

Dyddiad

Rhan 18 Beth i'w wneud nawr

Sicrhewch eich bod yn darparu'r holl ddogfennau rydym wedi gofyn amdanynt. Defnyddiwch y rhestr wirio isod.

Sicrhewch eich bod wedi ateb pob cwestiwn ar y ffurflen hon sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un.

Sicrhewch eich bod wedi rhoi HOLL fanylion eich cyfrif i ni yn **Rhan 16** os hoffech gael eich talu'n uniongyrchol.

Sicrhewch eich bod wedi llofnodi a dyddio'r ffurflen hon.

Prawf adnabod

Mae'n bwysig i ni fod yn sicr o'ch hunaniaeth pan fyddwch yn gwneud cais am Gymhorthdal Incwm. Efallai y bydd angen i ni ofyn mwy o gwestiynau i chi ynglŷn â hyn. Efallai y bydd angen i ni hefyd weld dogfennau swyddogol sy'n helpu i brofi eich hunaniaeth.

Nid yw rhif Yswiriant Gwladol yn brawf adnabod.

slipiau cyflog y 2 fis neu'r 5 wythnos diwethaf os ydych chi neu'ch partner yn dal i weithio neu i ffwrdd o'r gwaith yn sâl

unrhyw bapurau ynglŷn â

- taliadau diswyddo
- cyfandaliadau

prawf o gynilion dros £5,500 yn cynnwys unrhyw Dystysgrifau Cynilion Cenedlaethol a thystysgrifau cyfranddaliadau

prawf o unrhyw bensiwn rydych wedi dweud wrthym amdano

unrhyw brawf rydym wedi gofyn amdano o arian arall yn dod i mewn

prawf o unrhyw daliadau o bolisi yswiriant credyd

prawf o unrhyw Bensiwn Rhyfel Gwraig Weddw

unrhyw brawf rydym wedi gofyn amdano ynglŷn â chais am loches a wnaed gennych chi neu'ch partner

Gallech gollu budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol erbyn y dyddiad ar flaen y ffurflen hon. Os na allwch ddarparu'r dogfennau hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 16**.

Rhan 19 **Ble i anfon eich ffurflenni a'ch dogfennau**

Anfonwch neu ewch â'r ffurflen hon ac unrhyw ddogfennau rydym wedi gofyn amdanynt i'r Ganolfan Byd Gwaith. Gallwch ddod o hyd i'r rhif ffôn a'r cyfeiriad ar yr hysbyseb yn adran rhifau busnes y llyfr ffôn. Edrychwch o dan **Jobcentre Plus**.

y ffurflen gais hon

ffurflen **SC1W** *Eich cais am Fudd-dal Analluogrwydd* os ydych yn sâl ac nid oes gennych gyflogwr neu os ydych yn hunangyflogedig
Mae cyfeiriad eich swyddfa leol agosaf ar yr amlen a gawsoch gyda'r ffurflen hon.

Er mwyn gwneud cais am Fudd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor, cwblhewch ffurflen **HCTB1W**. Yna anfonwch y ffurflen i'r cyngor lleol.

Rhan 20 **Beth sy'n digwydd nesaf**

- Os ydych yn gymwys i gael Cymhorthdal Incwm byddwn yn ysgrifennu atoch i ddweud sut mae eich Cymhorthdal Incwm wedi cael ei gyfrifo a sut byddwch yn cael eich talu.
- Os nad ydych yn gymwys i gael Cymhorthdal Incwm byddwn yn ysgrifennu atoch i ddweud pam a beth i'w wneud os ydych yn anghytuno â'r penderfyniad.
- Bydd eich cyngor lleol yn cysylltu â chi yngly'n â Budd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor.
- Ni fyddwn yn gallu delio â'ch cais ac efallai yn gorfod anfon eich ffurflen gais yn ôl atoch os
 - nad ydych wedi ateb yr holl gwestiynau ar y ffurflen hon sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un, neu
 - os nad ydych wedi darparu yr holl ddogfennau rydym wedi gofyn amdanynt.

Rhan 21 Sut rydym yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth

Mae'r wybodaeth rydym yn ei chasglu amdanoch a sut rydym yn ei defnyddio yn dibynnu'n bennaf ar y rheswm dros eich busnes gyda ni. Ond fe allwn ddefnyddio'r wybodaeth ar gyfer unrhyw ddibenion yr Adran, sy'n cynnwys

- budd-daliadau a lwfansau nawdd cymdeithasol
- cynnal plant
- cyflogaeth a hyfforddiant
- polisi pensiynau preifat, a
- cynllunio ar gyfer ymddeol.

Efallai y byddwn yn cael gwybodaeth gan eraill er mwyn gwirio'r wybodaeth rydych yn ei roi i ni ac i wella ein gwasanaethau. Efallai y byddwn yn rhoi gwybodaeth i rai sefydliadau eraill fel y mae'r gyfraith yn caniatáu, er enghraifft er mwyn amddiffyn yn erbyn troseddau.

I gael mwy o wybodaeth am y ffordd rydym yn defnyddio gwybodaeth, ymwelwch â'n gwefan www.dwp.gov.uk/welsh/privacy.asp neu gysylltu ag unrhyw un o'n swyddfeydd.

At ein defnydd

Dyddiad y derbyni

/ /

Blaenlythrennau

Dyddiad

/ /